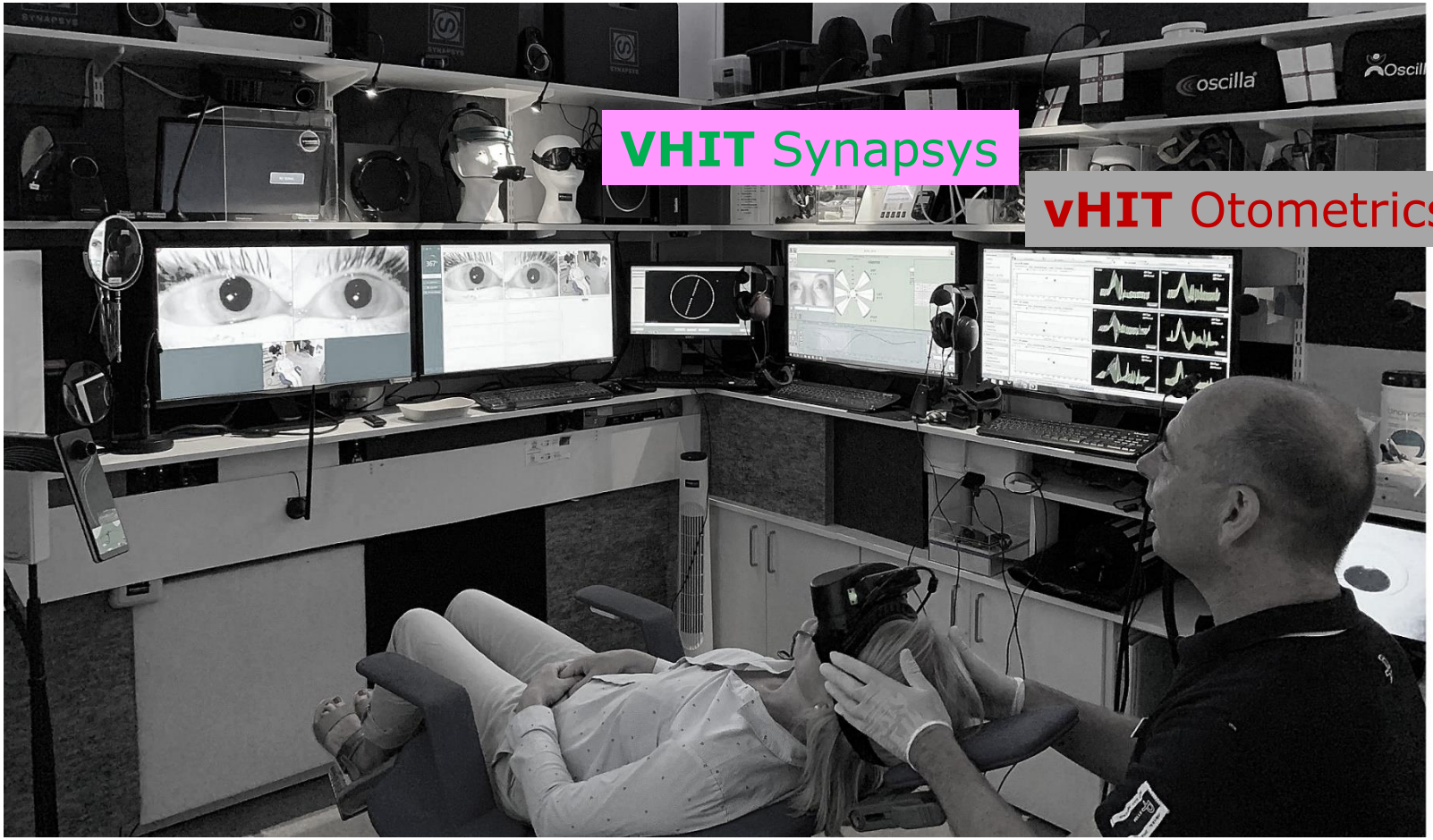

VHIT Interacoustics

VHIT – introduktion

Christian Geisler
MBA Healthcare HHS
Läk spec. Hörsel- och balansubbningar
Läk spec. ÖNH sjukdomar

www.yrselcenter.se/yrselutbildning-2/vhit-en-introduktion

www.balanslaboratoriet.se

www.yrsel.com

Sjukhistoria

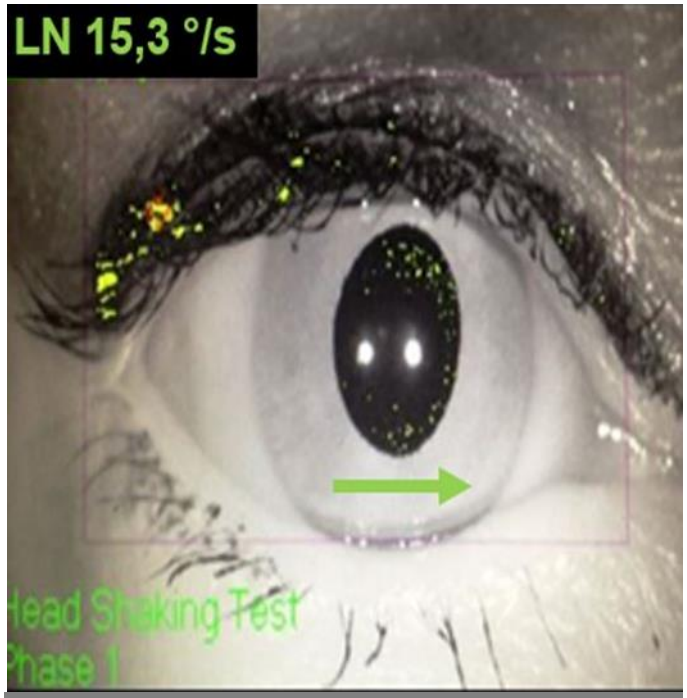

HST Headshake test

Sjukhistoria

Undersökningsfynd

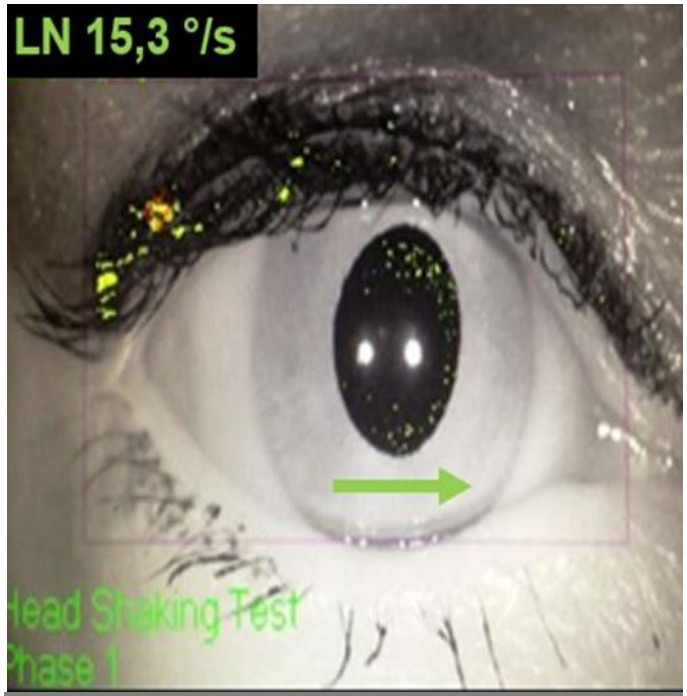

HST Headshake test

Sjukhistoria + Undersökningsfynd **= säker diagnos**

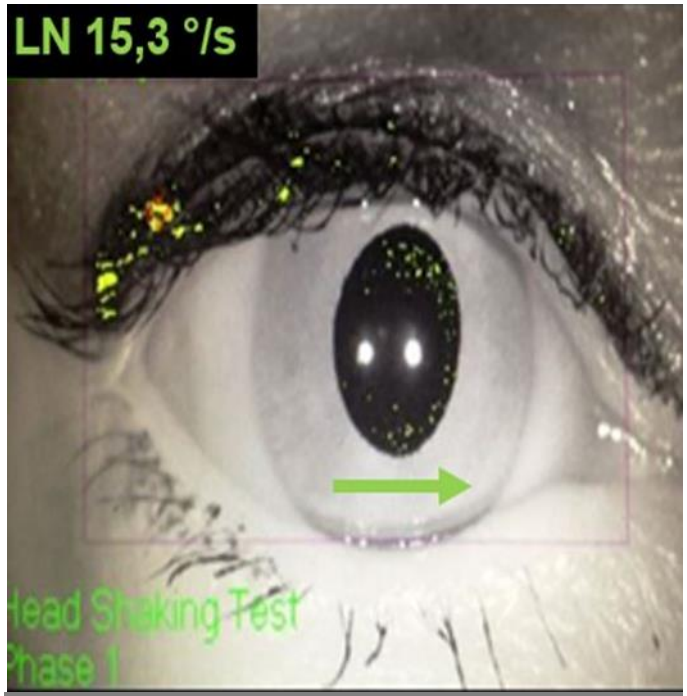

HST Headshake test

Balanslaboratoriet

Sjukhistoria

+

Undersökningsfynd

Undersökningsfynd

Undersökningsfynd

= säkrare diagnos

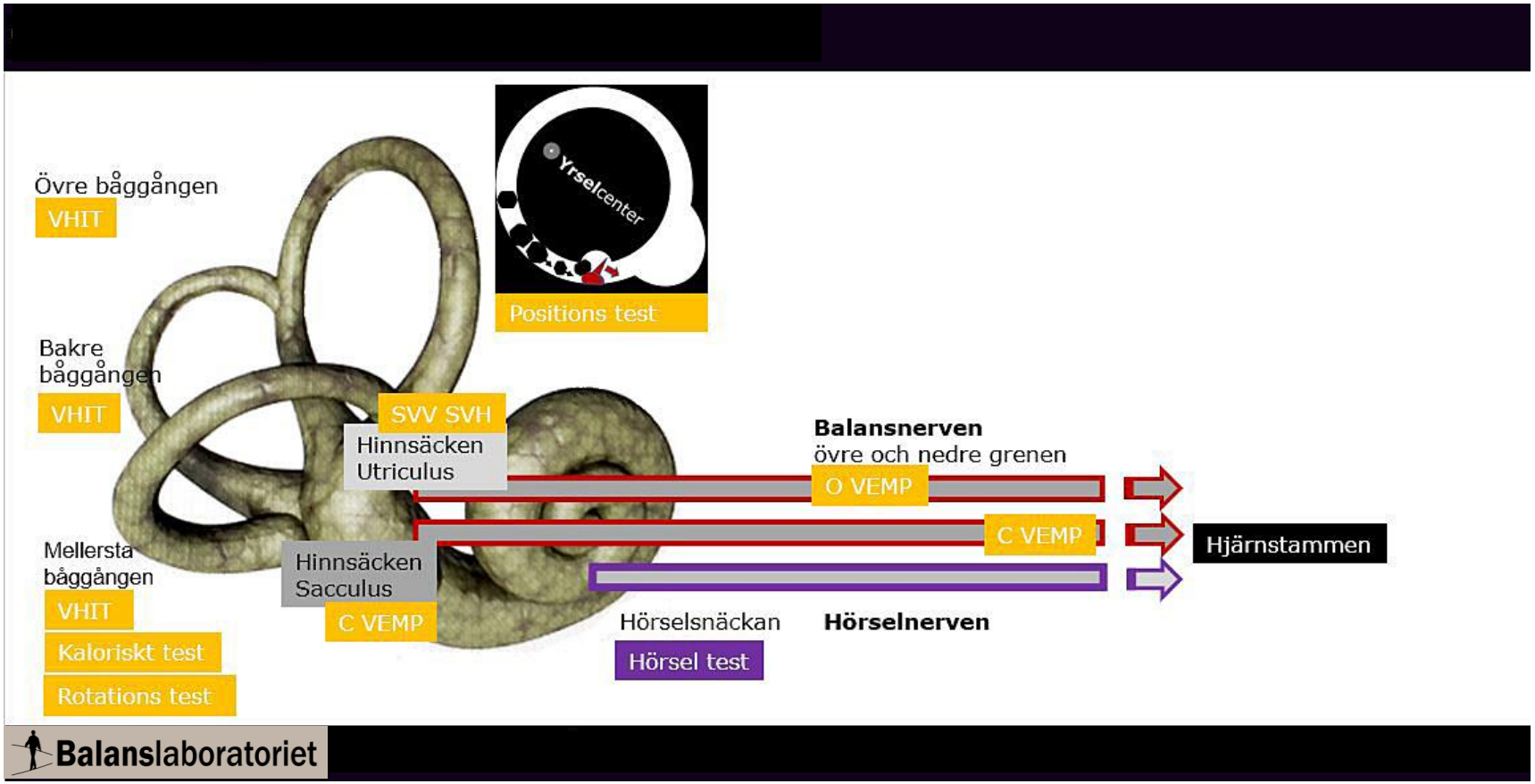
Yrselcenter
Positions test
Övre båggången
VHIT
Bakre båggången
VHIT
SVV SVH
Hinnsäcken
Utriculus
Balansnerven
övre och nedre grenen
O VEMP
C VEMP
Hjärnstammen
Mellersta båggången
VHIT
Kaloriskt test
Rotations test
Hinnsäcken
Sacculus
C VEMP
Hörselsnäckan
Hörsel test
Hörselnerven
Balanslaboratoriet

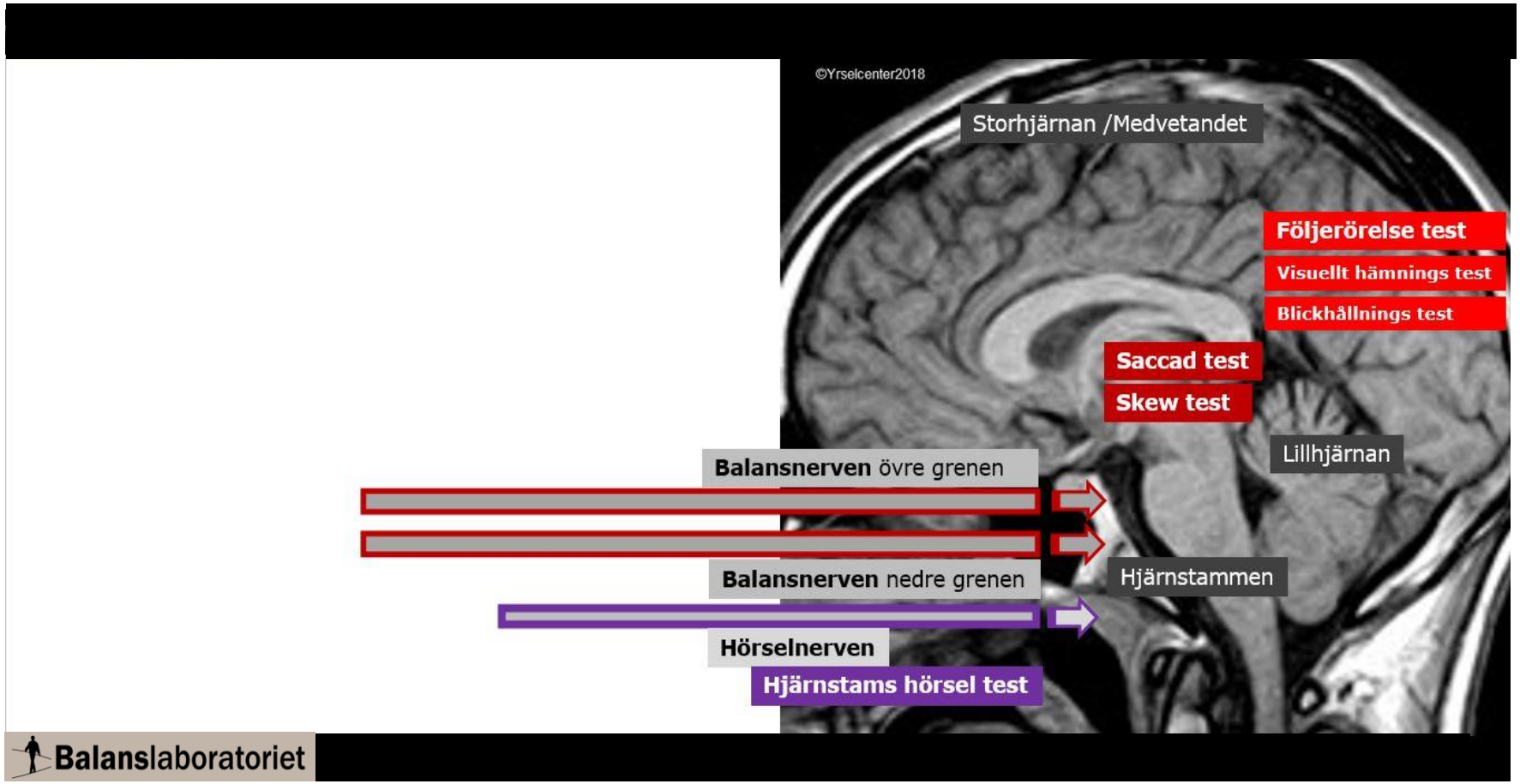
©Yrselcenter2018
Storhjärnan /Medvetandet
Följerörelse test
Visuellt hämnings test
Blickhållnings test
Saccad test
Skew test
Lillhjärnan
Balansnerven övre grenen
Balansnerven nedre grenen
Hjärnstammen
Hörselnerven
Hjärnstams hörsel test
Balanslaboratoriet

Tecken för skada i **hjärnstammen**

Blickriktnings test
Vertikala och horisontella blickpareser

Skew test
Vertikal skelning

Saccad test
Störda vertikala saccader
Mesencefalon riMLF
Störda horisontella saccader
Pons

Blickhållnings test
Horisontell patologi INC
Vertikal patologi NPH

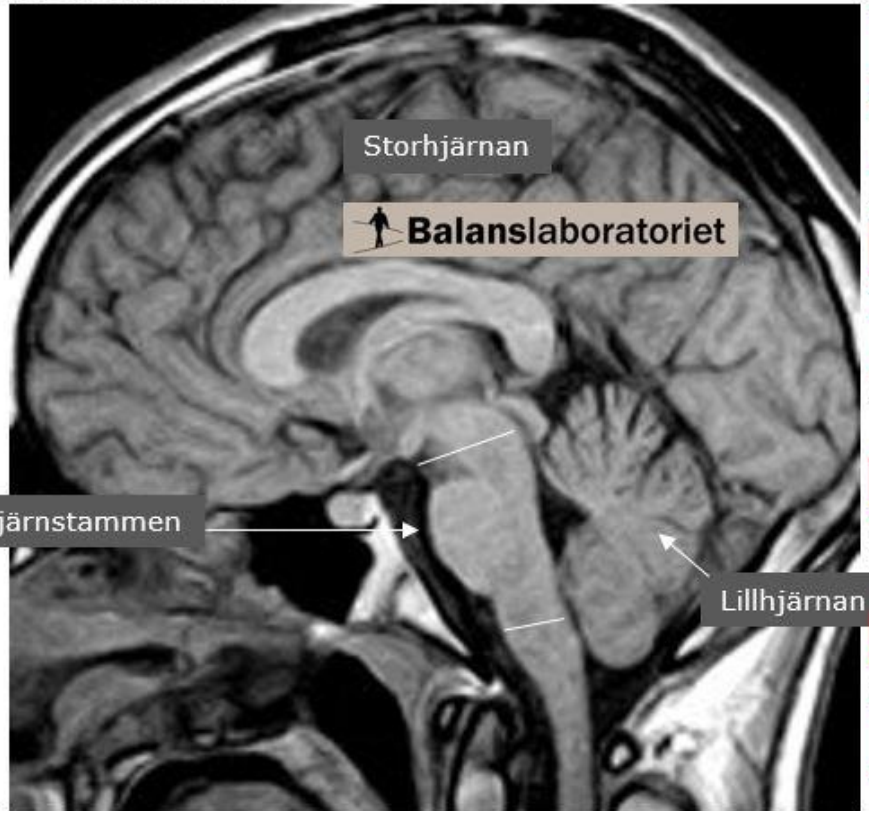

Tecken för skada i **lillhjärnan**

Blickriktnings test
Bilat. blickriktnings nystagmus Flocculus

VNS
Downbeat nystagmus

Visuellt hämningstest
< 80% Flocculus

Positions test
Atypisk läges nystagmus Nodulus

Saccad test
Over- och undershoot
Nedsatt precision Vermis

Blickhållnings test
Generell instabiltitet

Följerörelse test
< 70%

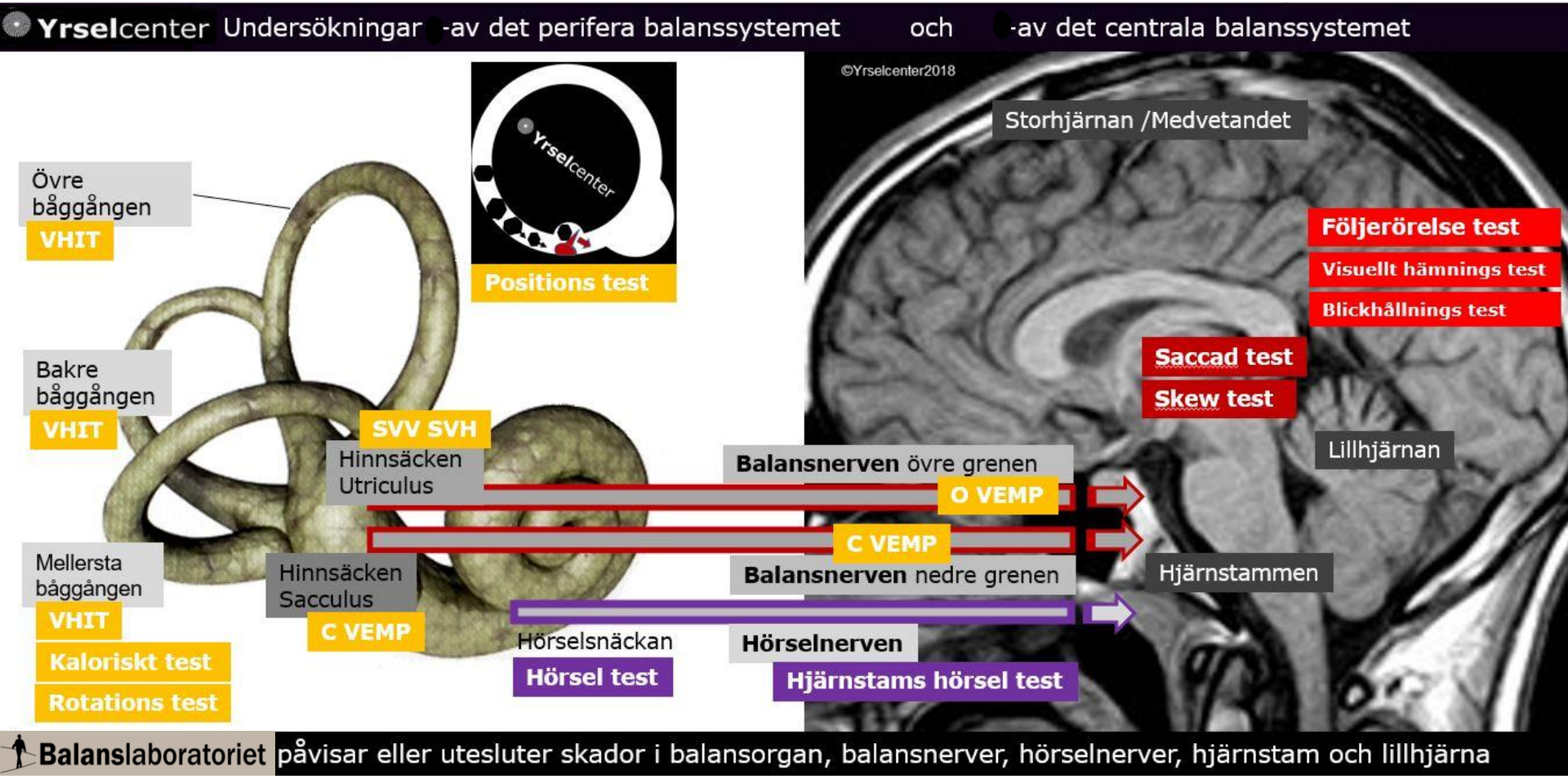
Yrselcenter Undersökningar -av det perifera balanssystemet och -av det centrala balanssystemet
©Yrselcenter2018
Storhjärnan /Medvetandet
Följerörelse test
Visuellt hämnings test
Blickhållnings test
Saccad test
Skew test
Lillhjärnan
Hjärnstammen
Positions test
Yrselcenter
Övre båggången
VHIT
Bakre båggången
VHIT
Mellersta båggången
VHIT
Kaloriskt test
Rotations test
SVV SVH
Hinnsäcken Utriculus
Hinnsäcken Sacculus
C VEMP
Hörselsnäckan
Hörsel test
Balansnerven övre grenen
O VEMP
C VEMP
Balansnerven nedre grenen
Hörselnerven
Hjärnstams hörsel test
Balanslaboratoriet påvisar eller utesluter skador i balansorgan, balansnerver, hörselnerver, hjärnstam och lillhjärna

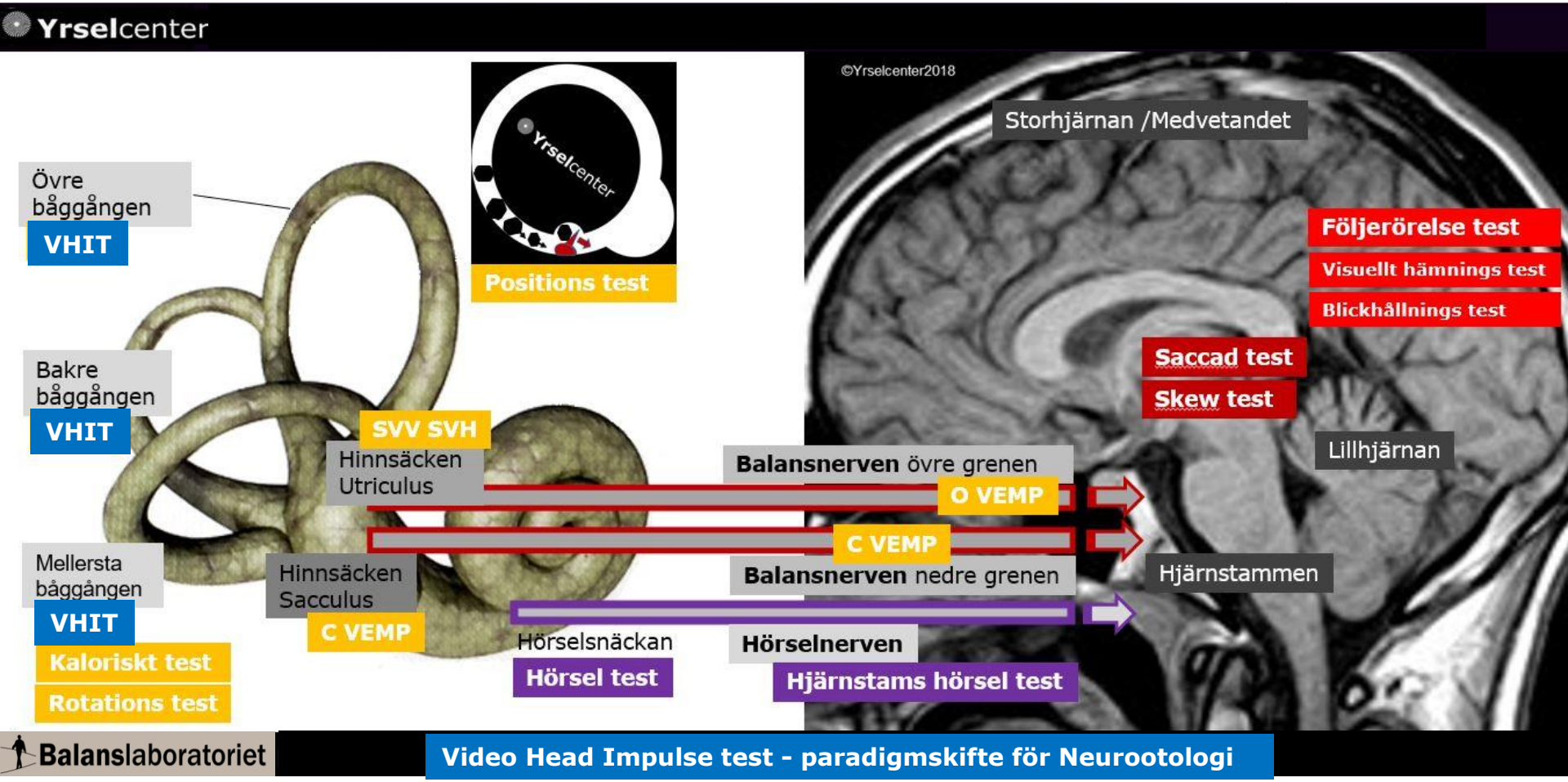
Yrselcenter
©Yrselcenter2018
Storhjärnan /Medvetandet
Övre
båggången
VHIT
Positions test
Bakre
båggången
VHIT
SVV SVH
Hinnsäcken
Utriculus
Balansnerven övre grenen
O VEMP
C VEMP
Mellersta
båggången
VHIT
Kaloriskt test
Rotations test
Hinnsäcken
Sacculus
C VEMP
Balansnerven nedre grenen
Hörselsnäckan
Hörsel test
Hörselnerven
Hjärnstams hörsel test
Hjärnstammen
Lillhjärnan
Följerörelse test
Visuellt hämnings test
Blickhållnings test
Saccad test
Skew test
Balanslaboratoriet
Video Head Impulse test - paradigmskifte för Neurootologi

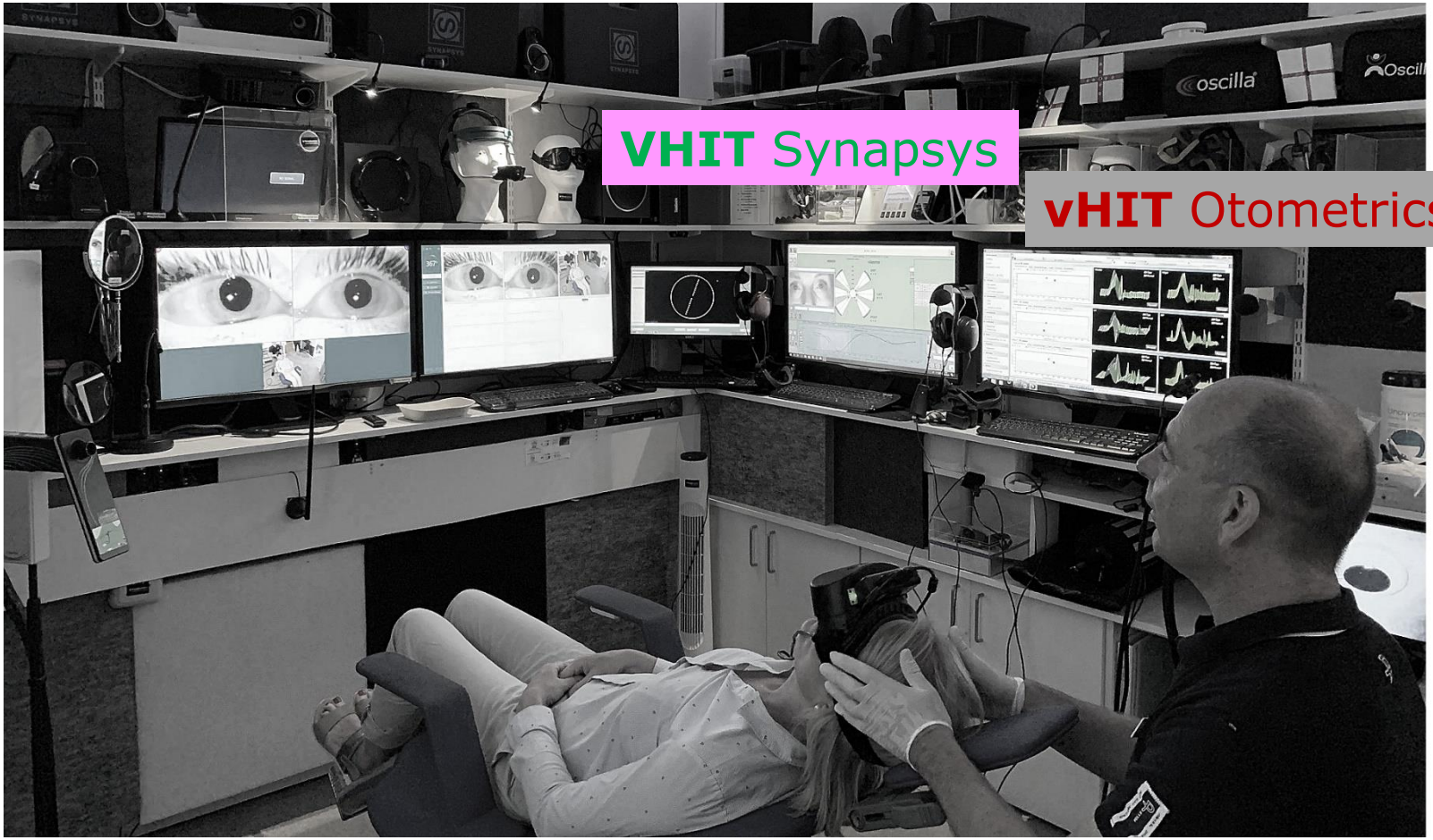

VHIT Interacoustics

1-Nervsystem för blickstabilisering
2-Långsamma och snabba huvudrörelser
3-Akut vestibulärt bortfall **HIT-VHIT dag1 - dag7**
4-VHIT ger två viktiga informationer
5-Utmaningar och felkällor
6-VHIT användningsområden
7-VHIT olika fabrikat

Nervsystem för blickstabilisering i samband med huvudrörelser

Nervsystem för blickstabilisering i samband med huvudrörelser

1. **VOR Vestibulo-okulär reflex**

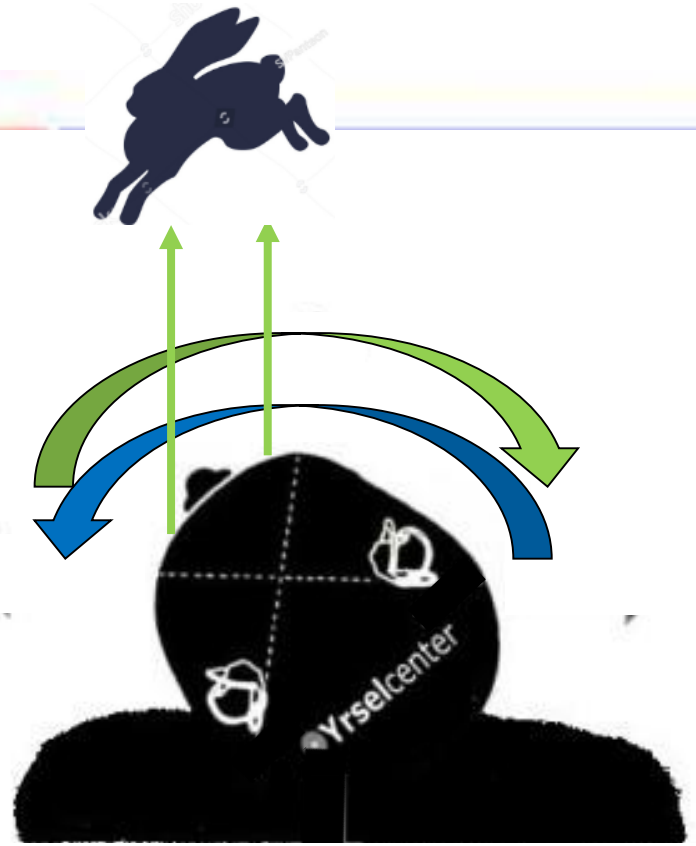

Nervsystem för blickstabilisering i samband med huvudrörelser

1. **VOR Vestibulo-okulär reflex**

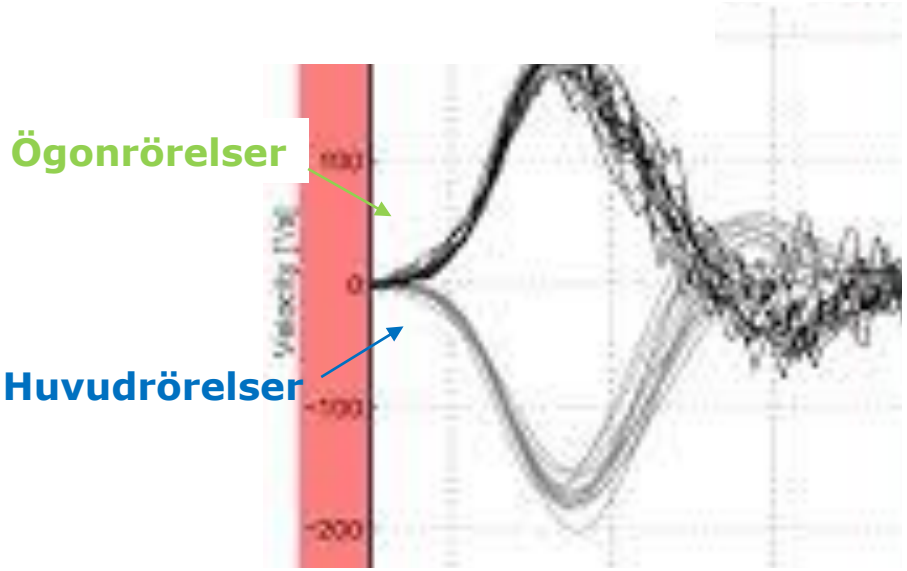

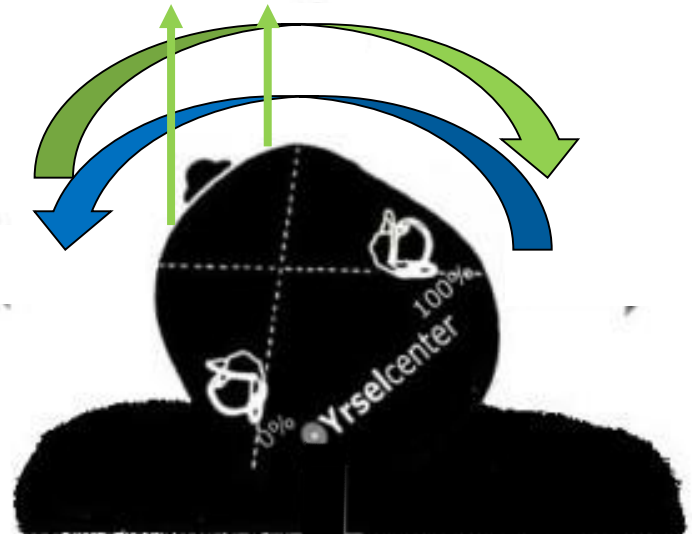

Nervsystem för blickstabilisering i samband med huvudrörelser

1. **VOR Vestibulo-okulär reflex**

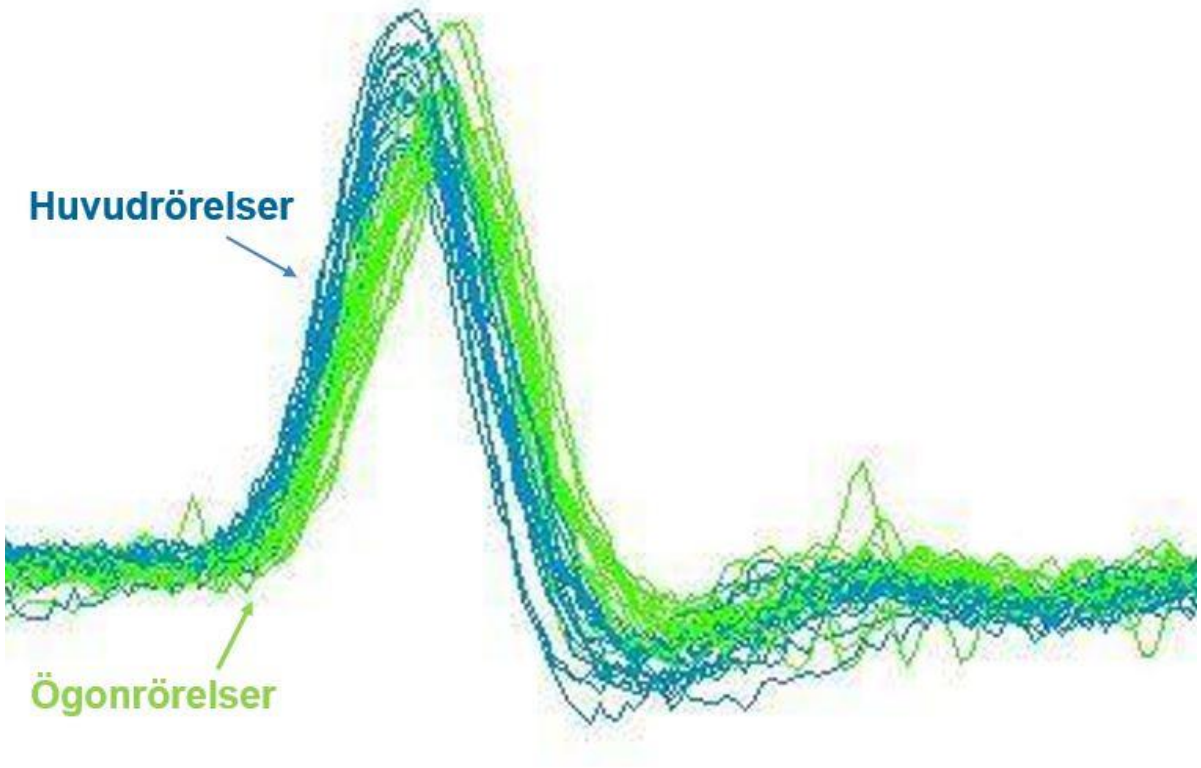

Nervsystem för blickstabilisering i samband med huvudrörelser

1. **VOR Vestibulo-okulär reflex**

Normalt:
Ögonens rörelser : huvudets rörelse

Följsamhet **80% -100%** ”gain” 0,8–1,0

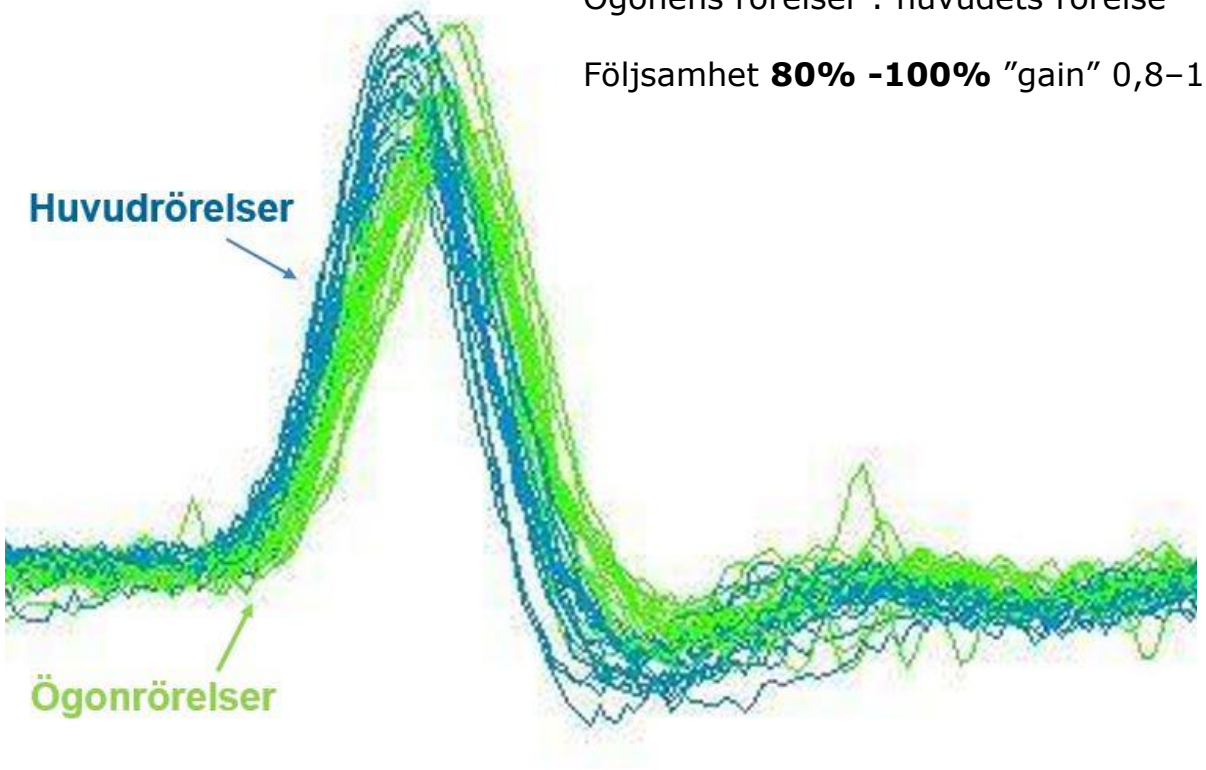

Nervsystem för blickstabilisering i samband med huvudrörelser

1. VOR Vestibulo-okulär reflex

2. Saccad systemet

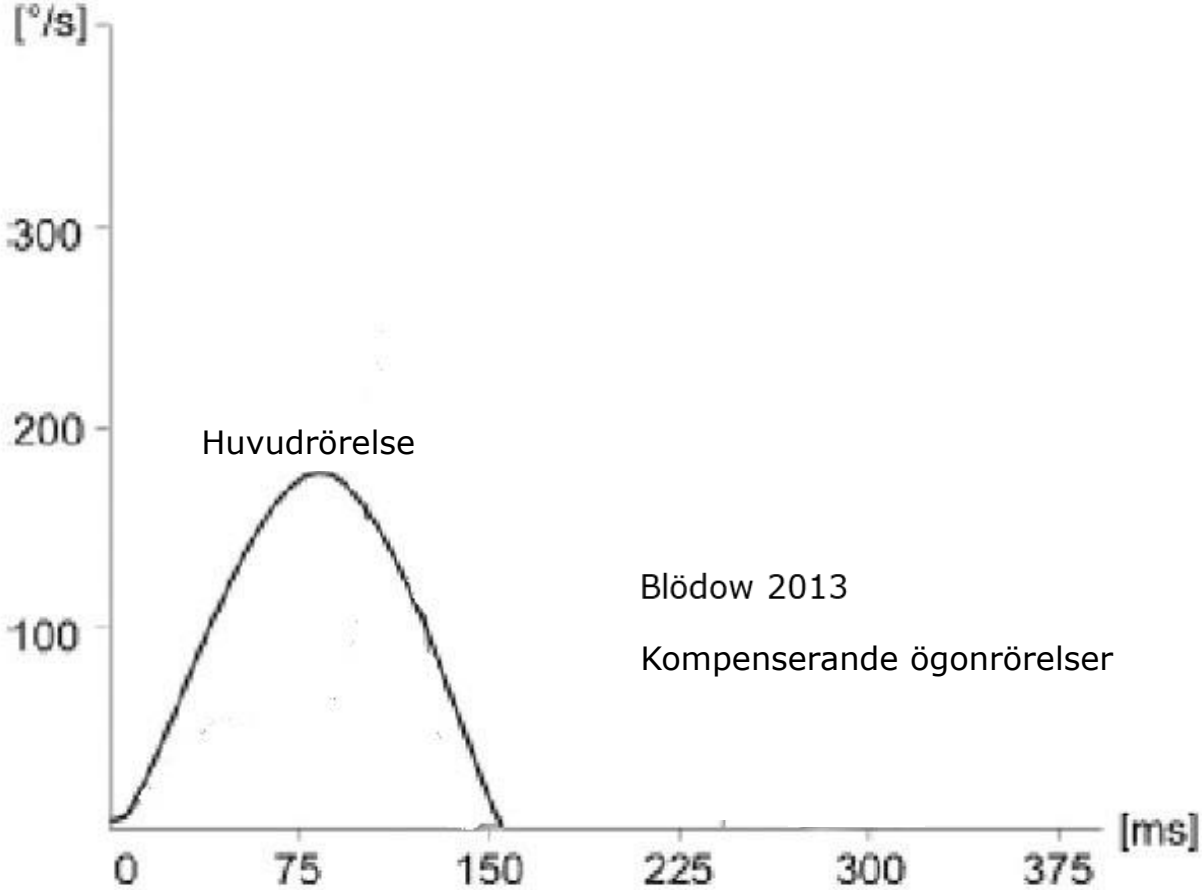

Blödow 2013

Kompenserande ögonrörelser

Nervsystem för blickstabilisering i samband med huvudrörelser

1. VOR Vestibulo-okulär reflex

2. Saccad systemet

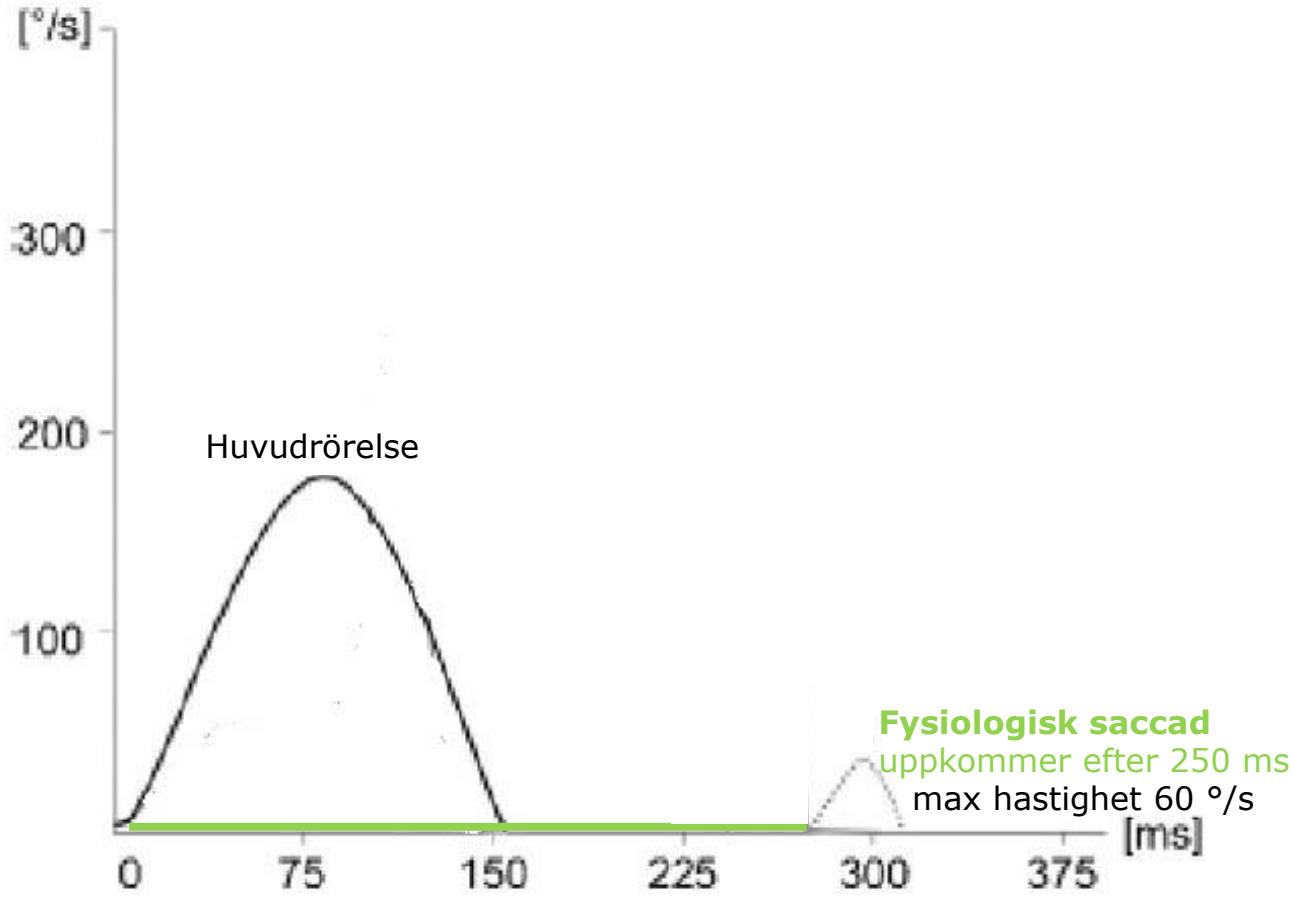

Nervsystem för blickstabilisering i samband med huvudrörelser

1. VOR Vestibulo-okulär reflex

2. Saccad systemet

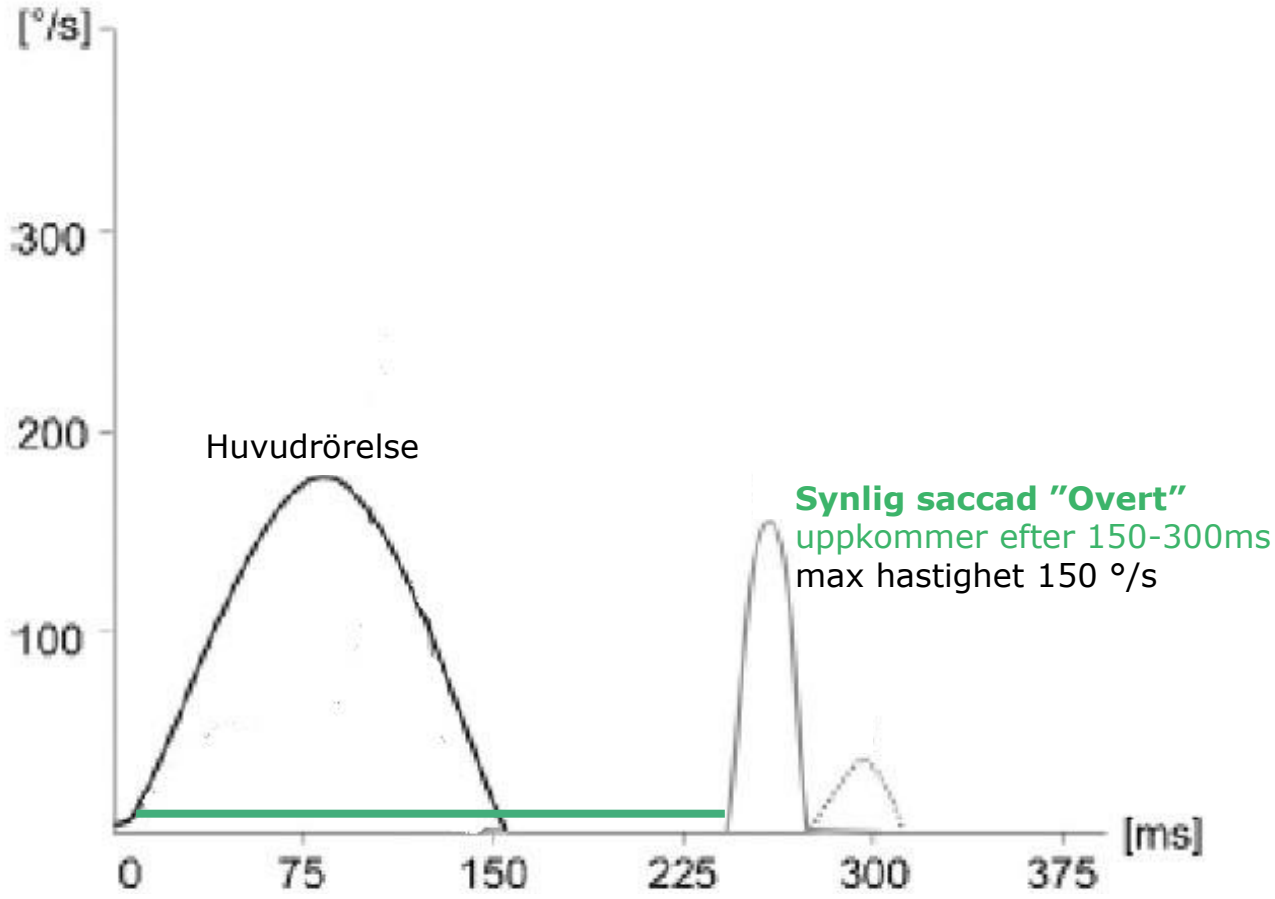

Nervsystem för blickstabilisering i samband med huvudrörelser

1. VOR Vestibulo-okulär reflex

2. Saccad systemet

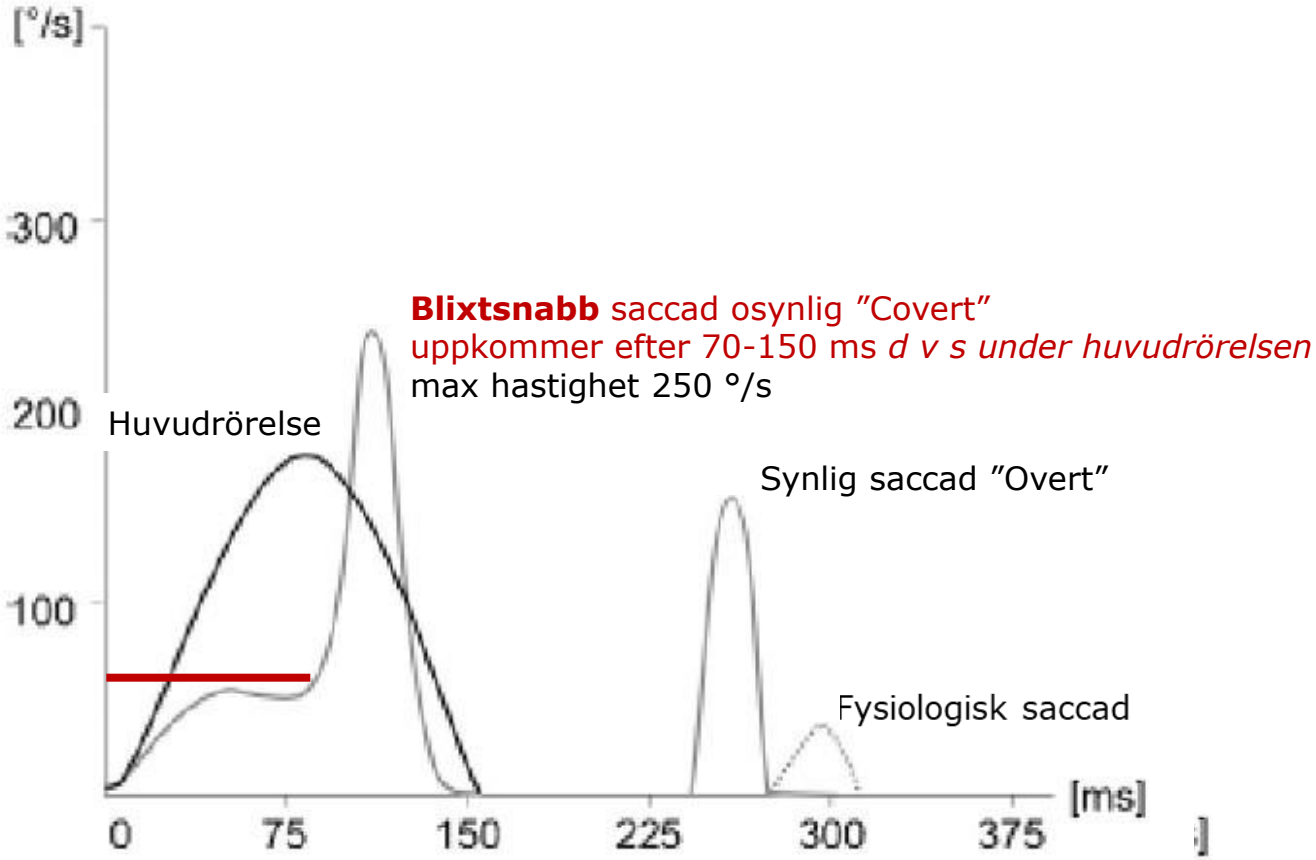

Nervsystem för blickstabilisering i samband med huvudrörelser

1. VOR Vestibulo-okulär reflex

2. Saccad systemet

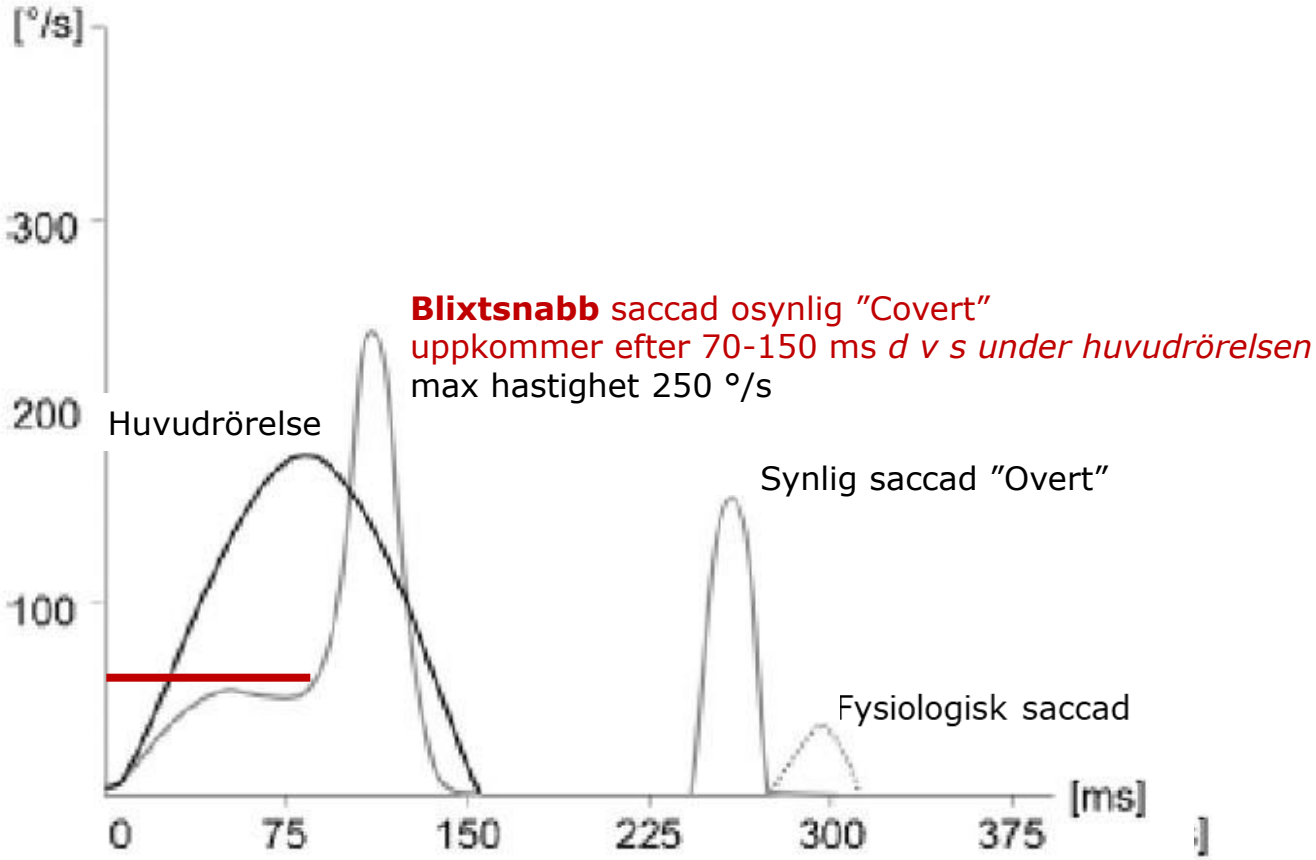

Nervsystem för blickstabilisering i samband med huvudrörelser

1. VOR Vestibulo-okulär reflex

2. Saccad systemet

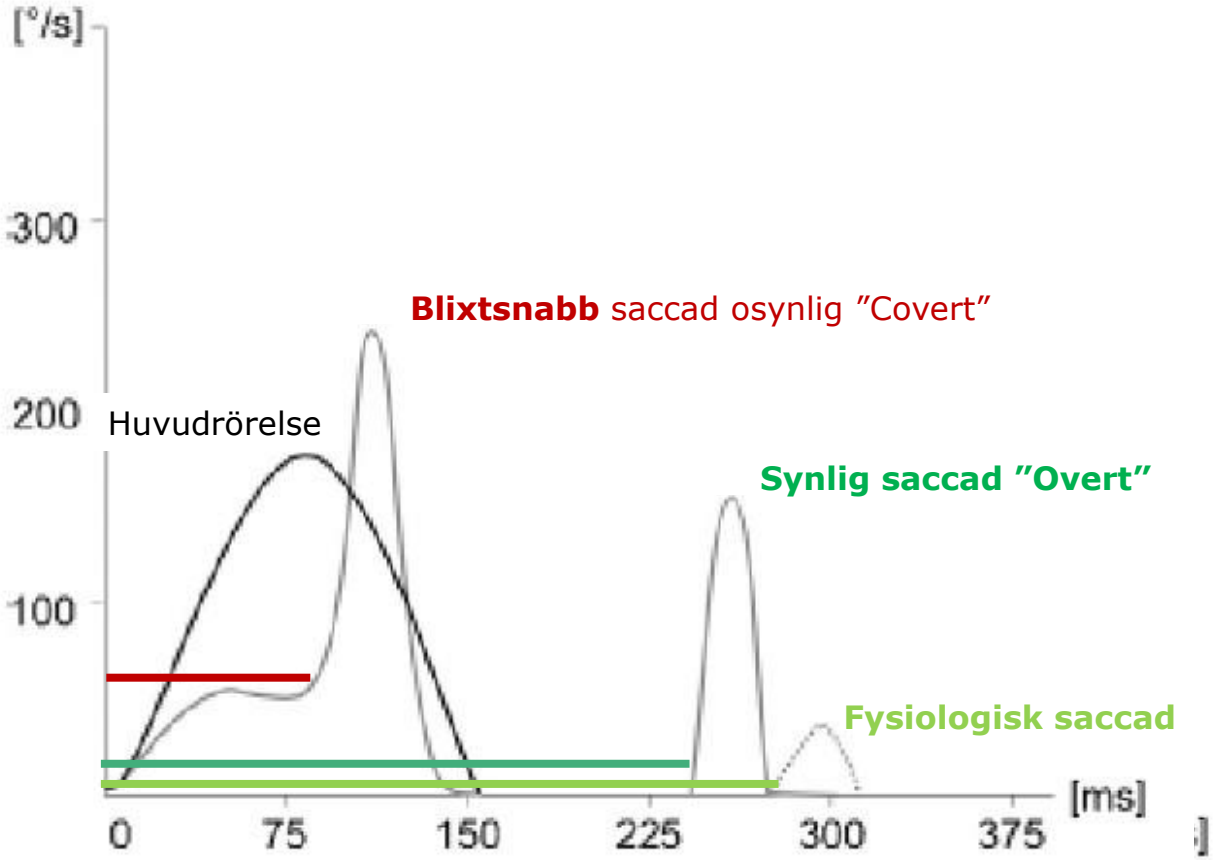

Långsamma huvudrörelse
aktiverar excitation och hämning av två parade båggångar **30-70**

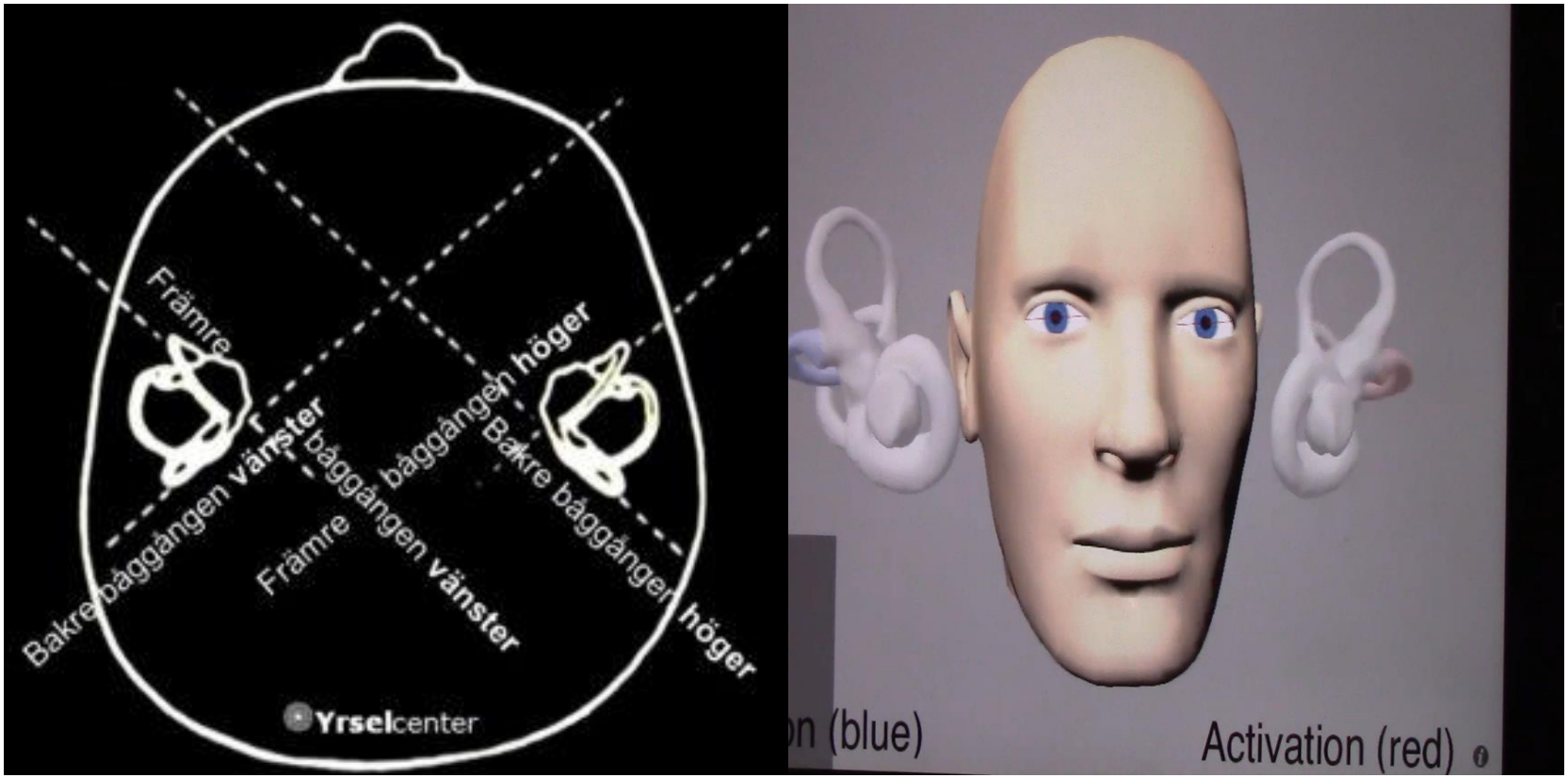

Blixtsnabba huvudrörelse
aktiverar en bara en sidans båggång **0-100**

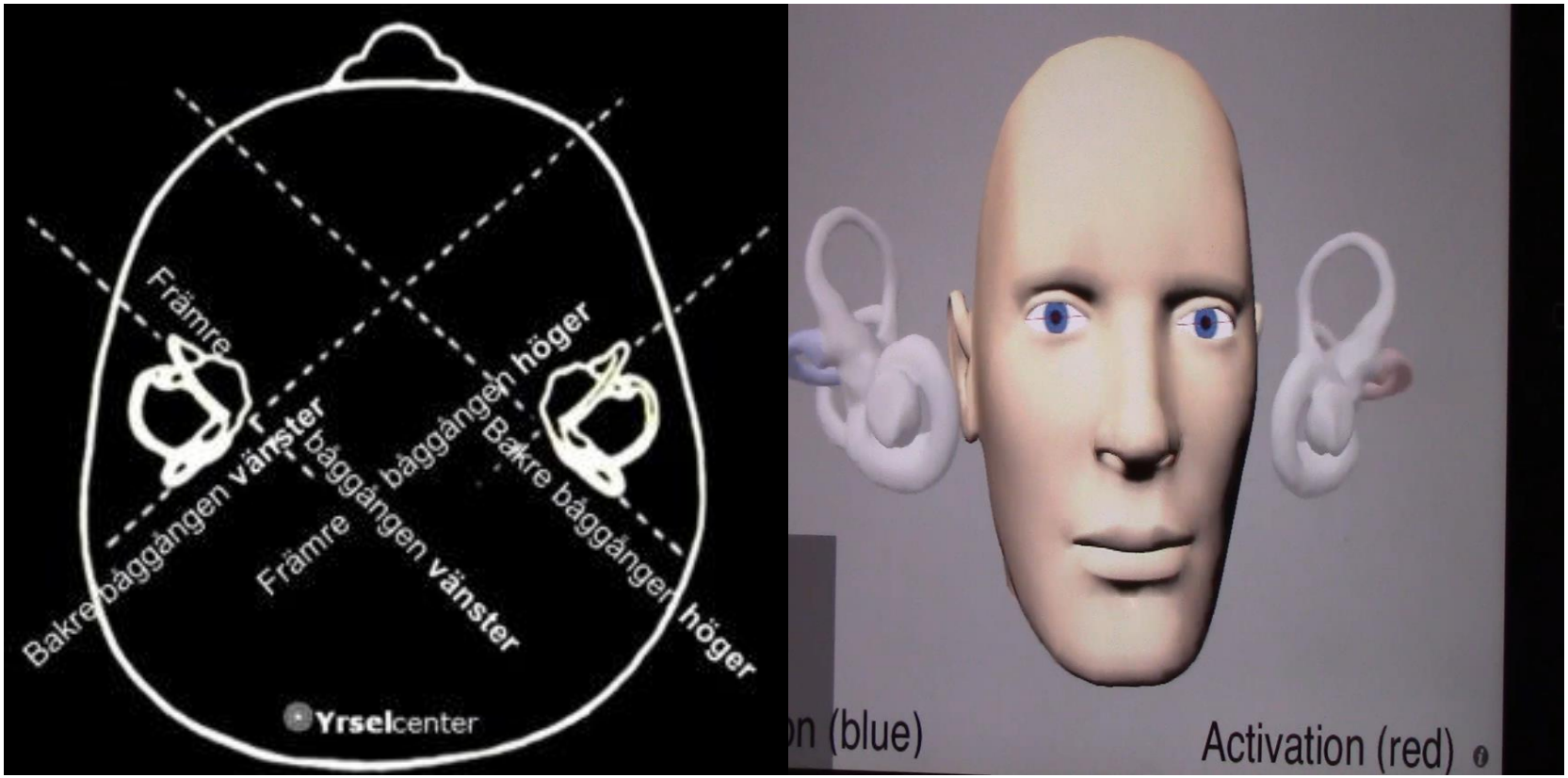

Gör **långsamma** huvudrörelse 30-70 *och fokusera*

Y

Gör **blixtsnabba**
impulshuvudrörelser 0 – 100 *och fokusera*

Y

Undersökning med **HIT**: Akut vestibulärt bortfall höger **dag 1**

Undersökning med **HIT**: Akut vestibulärt bortfall höger **dag 1**

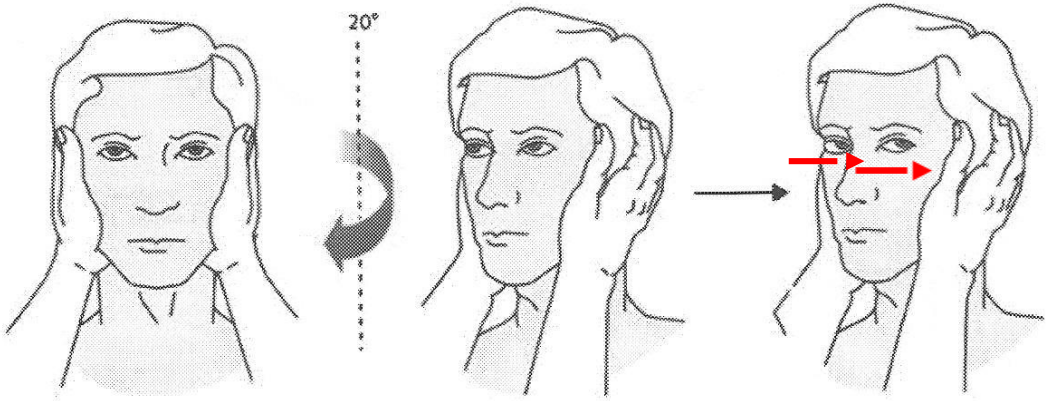

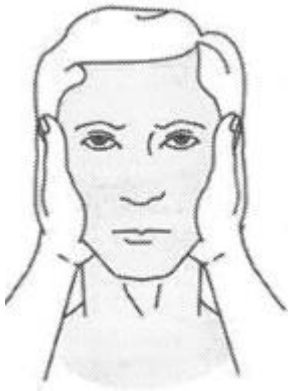

Påvisande av **synlig saccad** ögonrörelse
efter snabb huvudrörelse åt höger

Inga synliga saccader
efter snabb huvudrörelse åt vänster

Undersökning med **HIT**: Akut vestibulärt bortfall höger **dag 1**

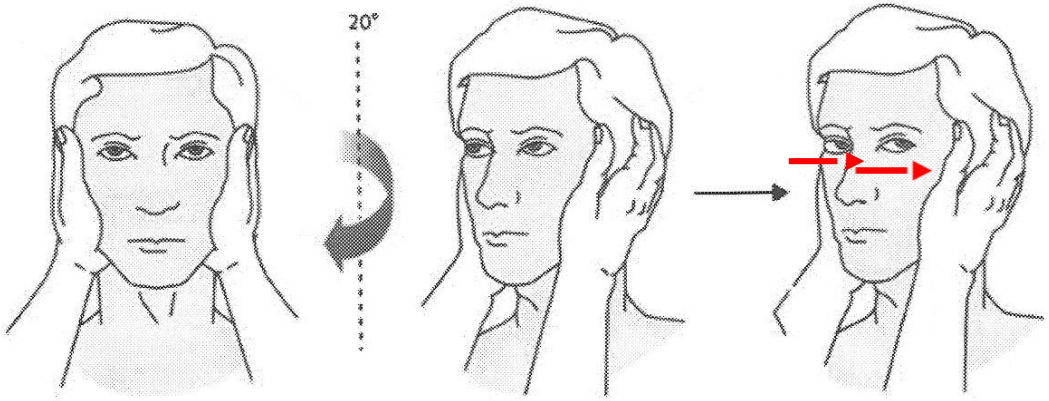

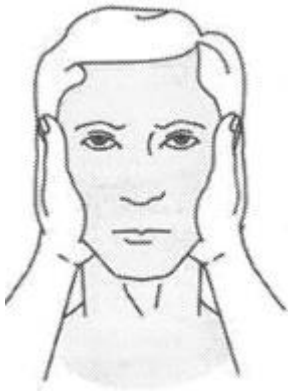

Påvisande av **synlig saccad** ögonrörelse
efter snabb huvudrörelse åt höger

Inga synliga saccader
efter snabb huvudrörelse åt vänster

”Catch-up-saccad” = vestibulär perifer skada

Undersökning med **HIT**: Akut vestibulärt bortfall höger **dag 1**

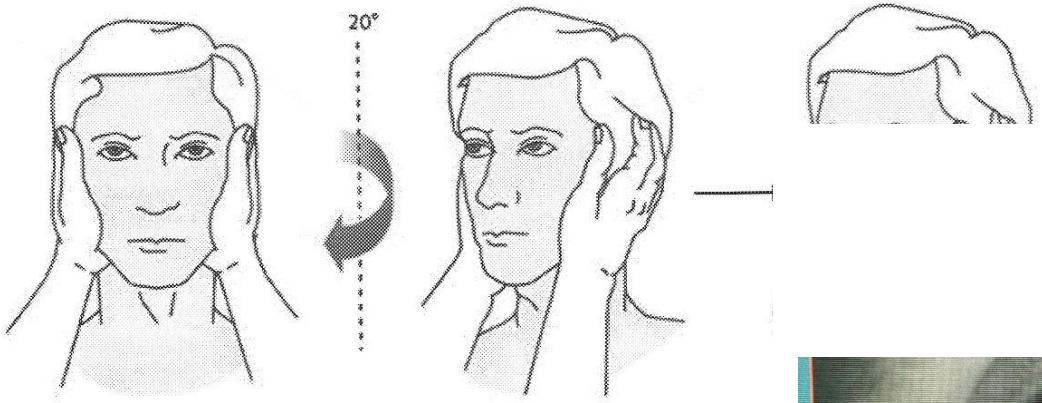

Påvisande av **synlig saccad** ögonrörelse
efter snabb huvudrörelse åt höger

Undersökning med **HIT**: Akut vestibulärt bortfall höger **dag 7**

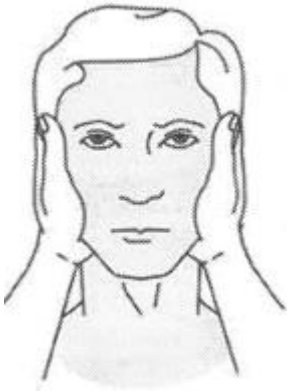

Inga synliga saccader
efter snabb huvudrörelse åt höger

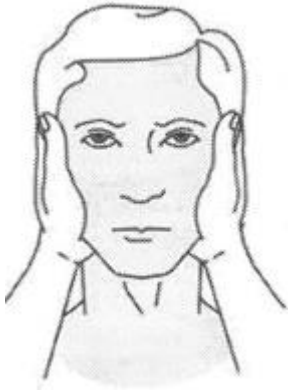

Inga synliga saccader
efter snabb huvudrörelse åt vänster

Undersökning med **HIT**: Akut vestibulärt bortfall höger **dag 7**

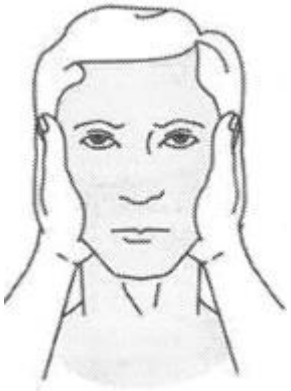

Inga synliga saccader
efter snabb huvudrörelse åt höger

Osynliga Catch-up saccader kallas **Covert saccader.** De kan visualiseras med VHIT

Undersökning med **HIT**: Akut vestibulärt bortfall höger **dag 7**

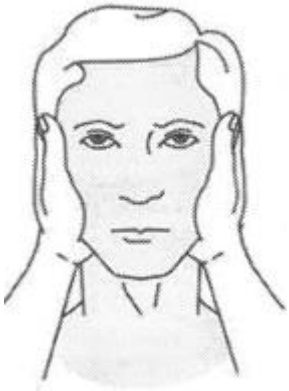

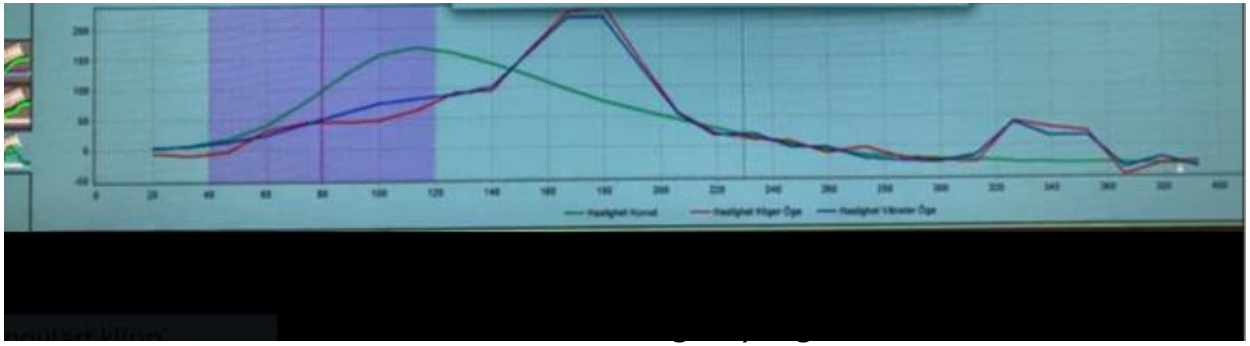

Inga synliga saccader
efter snabb huvudrörelse åt höger

Osynliga Catch-up saccader kallas **Covert saccader.** De kan visualiseras med VHIT

Mänskligt öga kan uppfatta ca **50-200Hz**

d v s ögonrörelser 50-200 grader/sekund

En VHIT kamera kan registrera **250Hz**

d v s blixtsnabba ögonrörelser 250 grader/sekund

Undersökning med **VHIT**: Akut vestibulärt bortfall höger **dag 1**

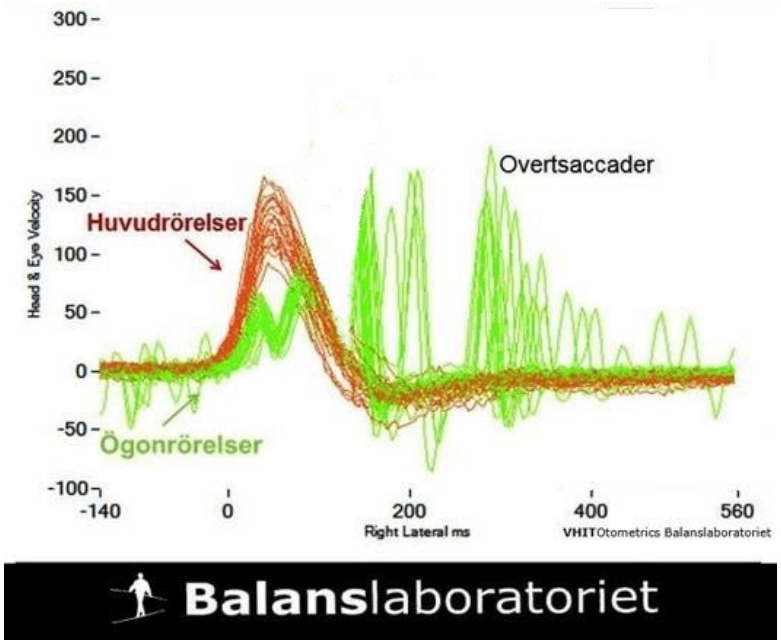

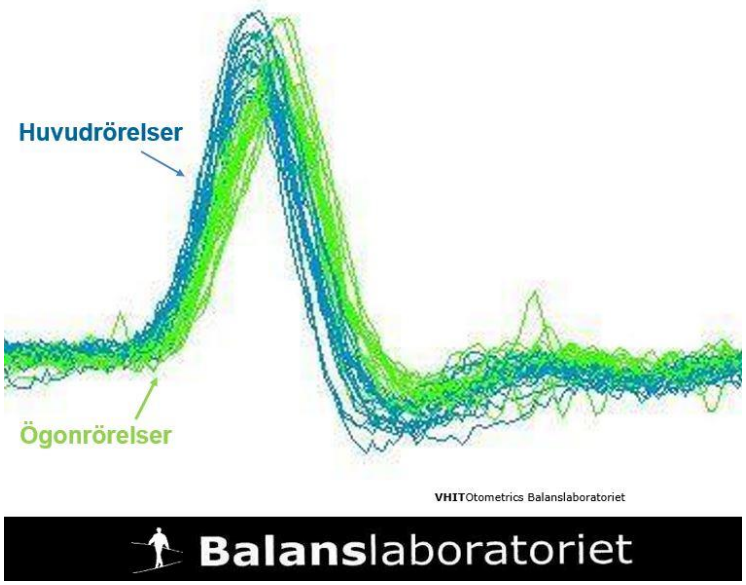

Påvisande av **synlig saccad** ögonrörelse
efter snabb huvudrörelse åt höger

Inga synliga saccader
efter snabb huvudrörelse åt vänster

Undersökning med **VHIT**: Akut vestibulärt bortfall höger **dag 7**

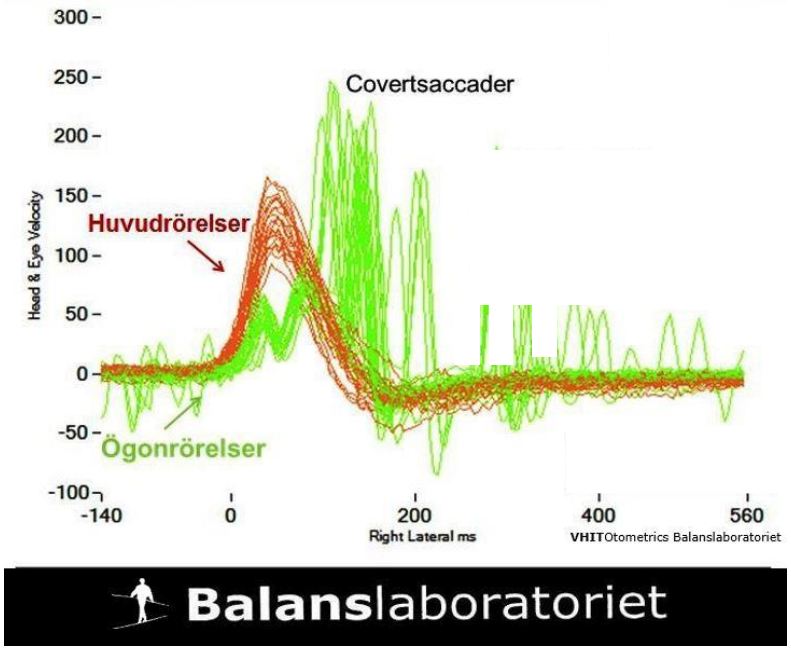

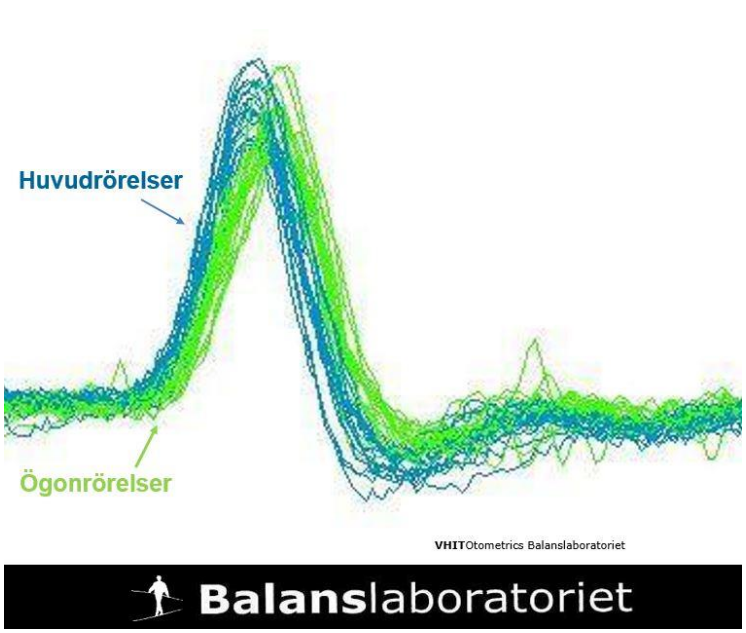

Påvisande av **osynlig saccad** ögonrörelse
redan under snabb huvudrörelse åt höger

Inga synliga saccader
efter snabb huvudrörelse åt vänster

två viktiga informationer

1. Beräkning av VOR Gain ”följsamhet”

2. Detektion av catch up saccader

1. Beräkning av VOR Gain ”följsamhet”

Mätning av huvudrörelsens hastighet V huvud
Mätning av ögonrörelsernas hastighet V ögon

$$\textbf{VOR gain} = \frac{\textbf{V}\ \text{huvud}}{\textbf{V}\ \text{ögon}}$$

2. Detektion av catch up saccader

1. Beräkning av VOR Gain ”följsamhet”

Mätning av huvudrörelsens hastighet V huvud
Mätning av ögonrörelsernas hastighet V ögon

$$\textbf{VOR gain} = \frac{\textbf{V}\ \text{huvud}}{\textbf{V}\ \text{ögon}}$$

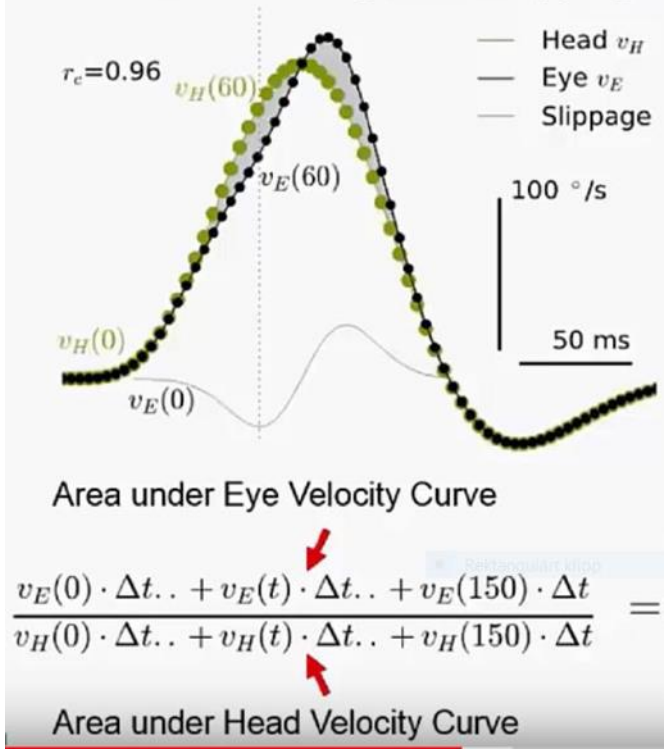

2. Detektion av catch up saccader

1. Beräkning av VOR Gain ”följsamhet”

Mätning av huvudrörelsens hastighet V huvud
Mätning av ögonrörelsernas hastighet V ögon

$$\textbf{VOR gain} = \frac{\textbf{V}\ \text{huvud}}{\textbf{V}\ \text{ögon}}$$

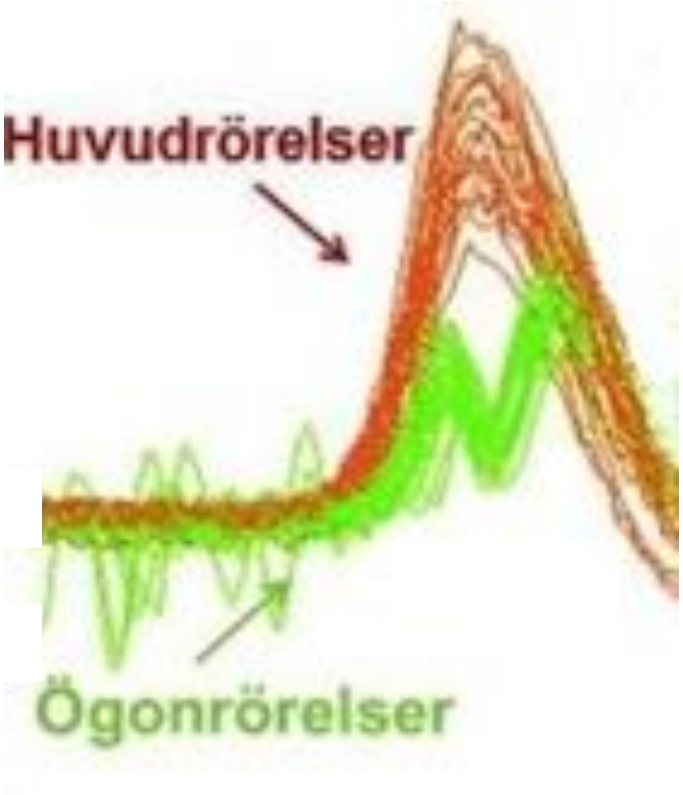

2. Detektion av catch up saccader

1. Beräkning av VOR Gain ”följsamhet”

Mätning av huvudrörelsens hastighet V huvud
Mätning av ögonrörelsernas hastighet V ögon

$$\textbf{VOR gain} = \frac{\textbf{V}\ \text{huvud}}{\textbf{V}\ \text{ögon}}$$

Sjukt: gain **< 0,8**	Laterala båggångar
Sjukt: gain **< 0,6**	Vertikala båggångar

2. Detektion av catch-up saccader

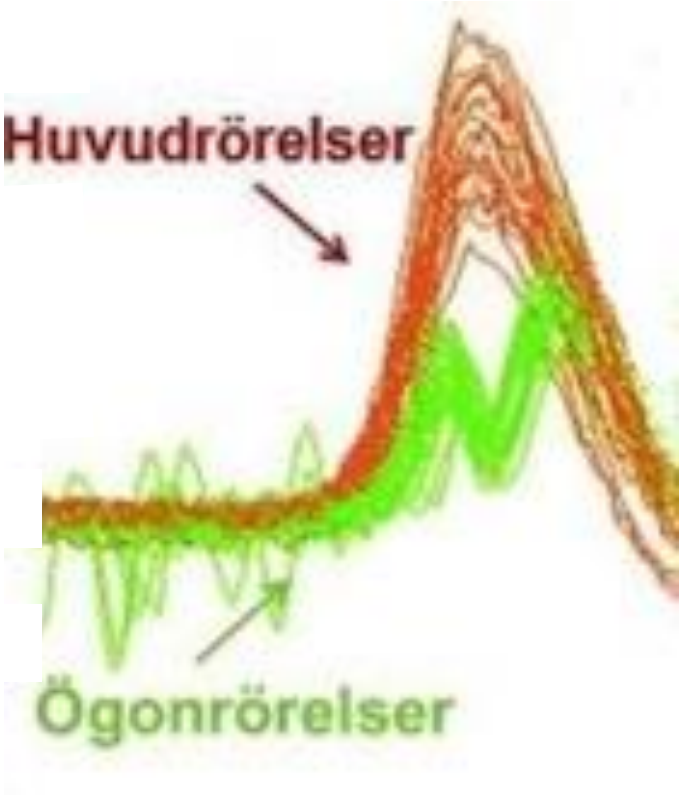

1. Beräkning av VOR Gain ”följsamhet”

Mätning av huvudrörelsens hastighet V huvud
Mätning av ögonrörelsernas hastighet V ögon

$$\textbf{VOR gain} = \frac{\textbf{V}\ \text{huvud}}{\textbf{V}\ \text{ögon}}$$

Sjukt: gain **< 0,8**	Laterala båggångar
Sjukt: gain **< 0,6**	Vertikala båggångar

2. Detektion av catch-up saccader

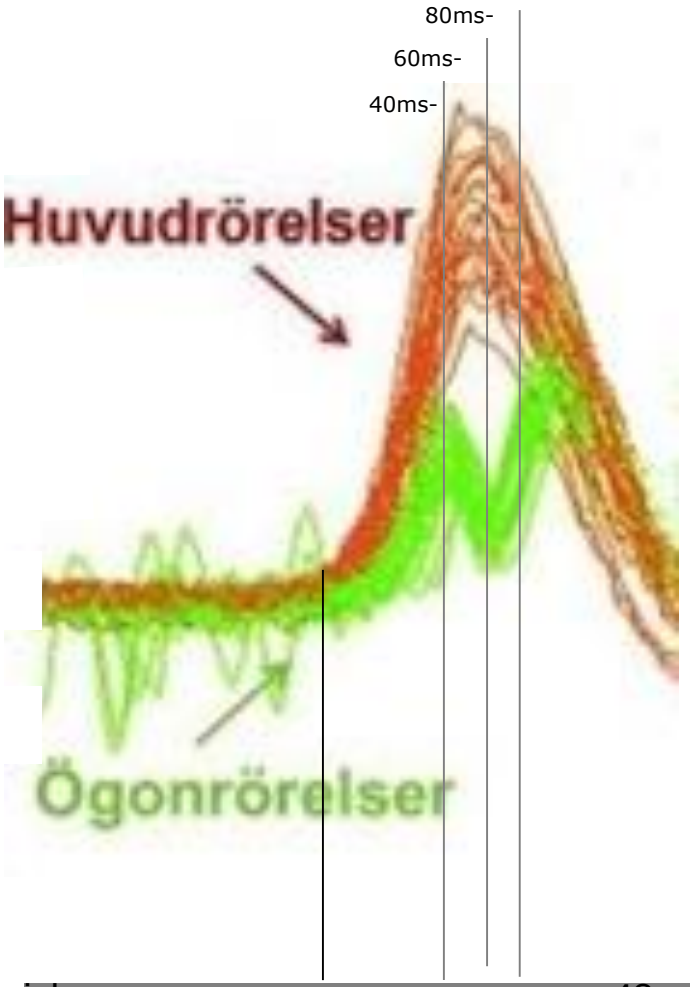

1. Beräkning av VOR Gain ”följsamhet”

2. Detektion av catch-up saccader

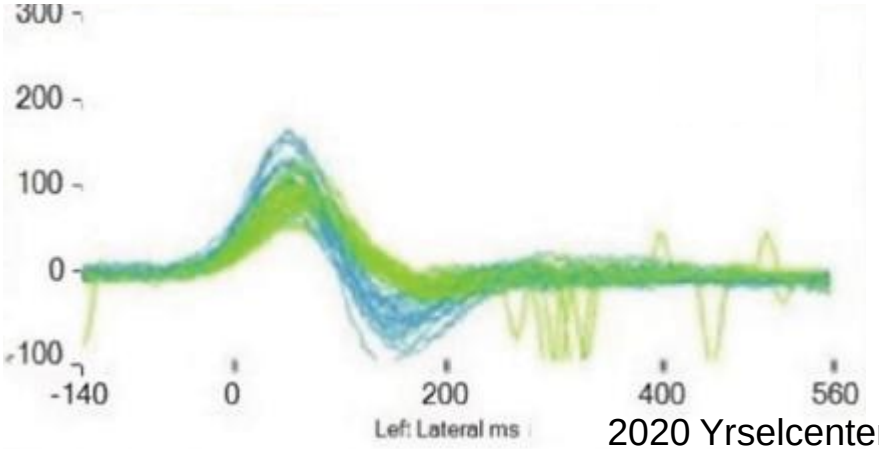

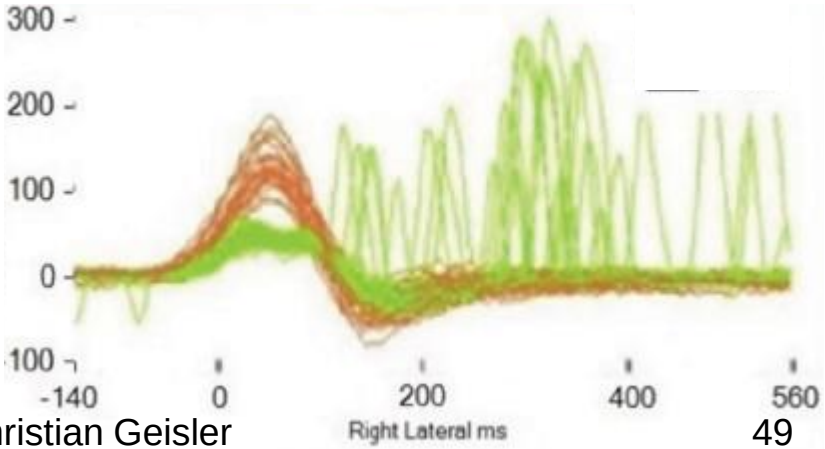

1. Beräkning av VOR Gain ”följsamhet”

2. Detektion av catch-up saccader

Sjukt: **påvisandet av catch up saccader**

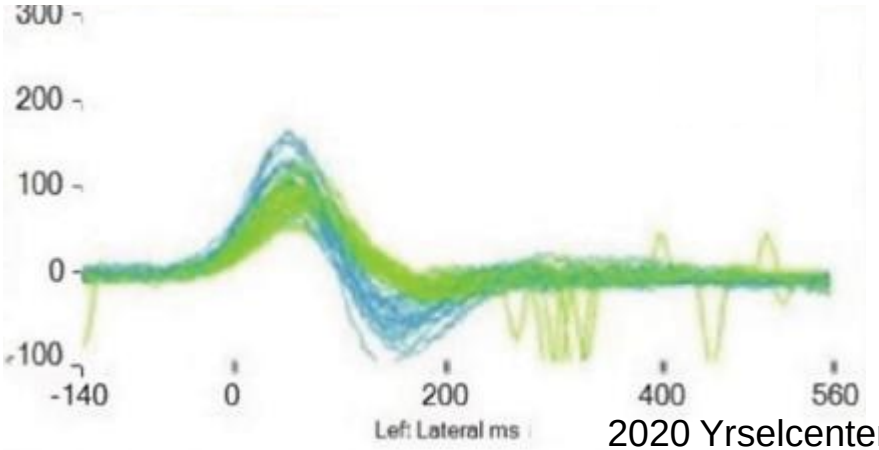

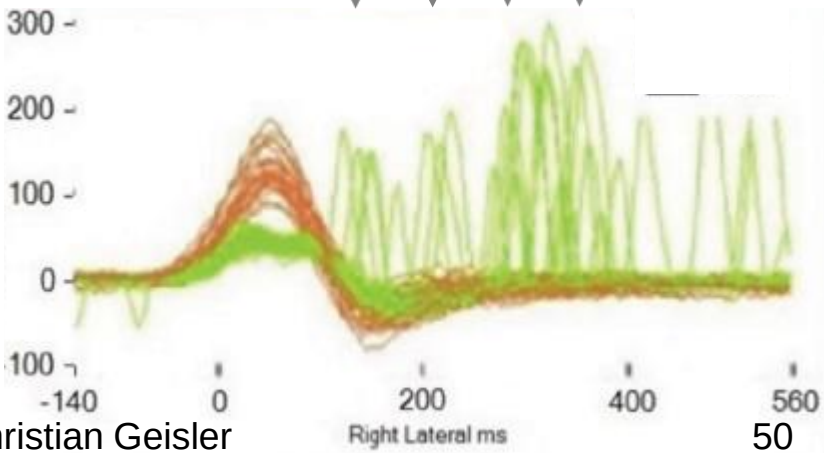

1. Beräkning av VOR Gain ”följsamhet”

sjukt = gain **< 0,8**

1.Tecken på dålig blickstabilisering
2.Tecken på central aktivering för reservsystemet för blickstabilisering

2. Detektion av catch-up saccader

Sjukt: **påvisandet av catch up saccader**

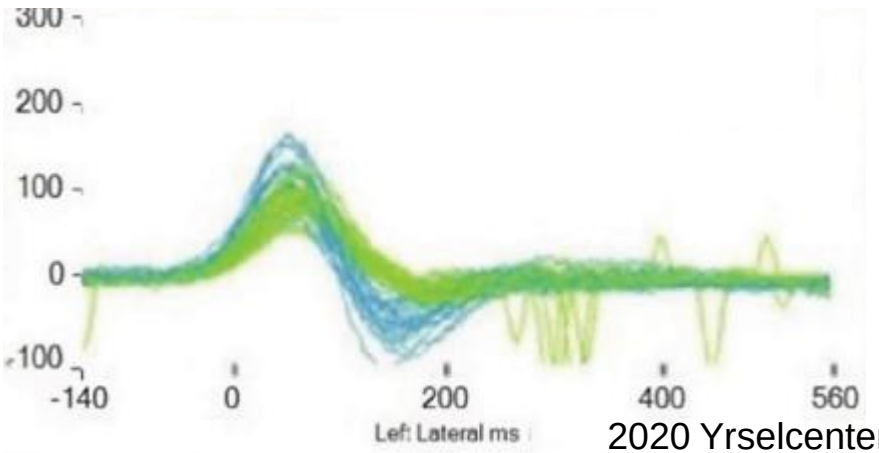

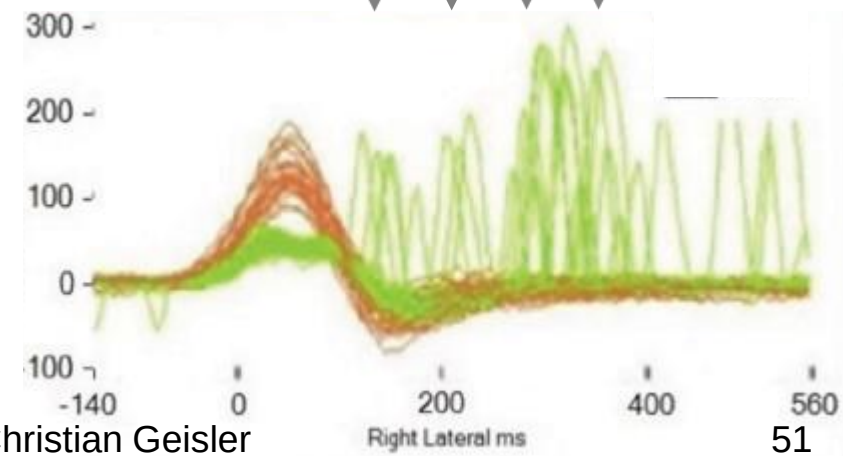

1. Beräkning av VOR Gain ”följsamhet”

sjukt = gain **< 0,8**

1.Tecken på dålig blickstabilisering
2.Tecken på central aktivering för reservsystemet för blickstabilisering

= säkra tecken på **båggångsskada = perifer [1)] vestibulär skada**

2. Detektion av catch-up saccader

sjukt = **påvisandet av catch up saccader**

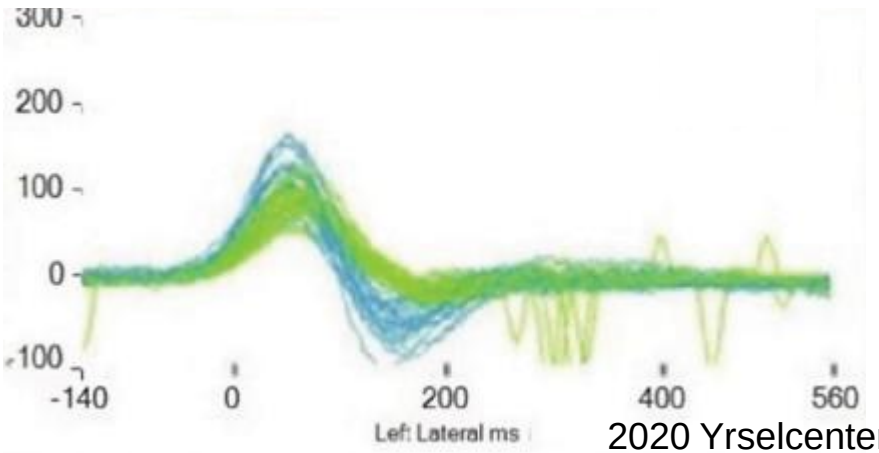

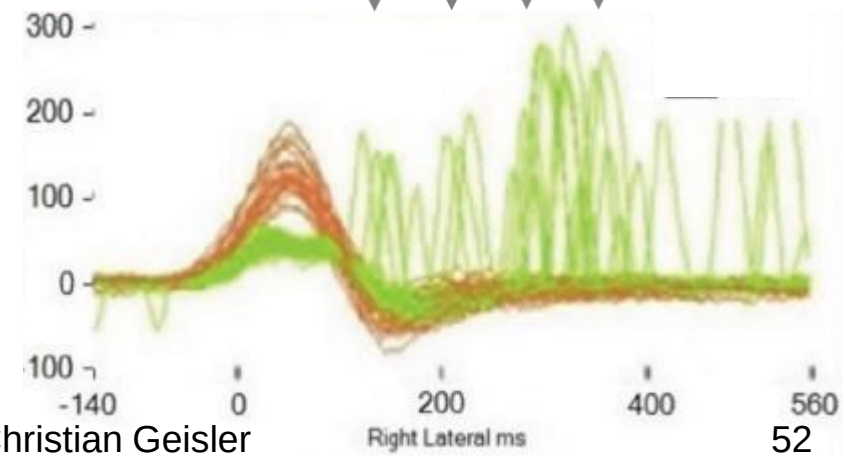

Test av de laterala båggångarna

Right lateral – Left lateral
LATERAL PLANE

- att utföra impulsen tillräckligt snabbt
- att utföra impulsen i båggångens plan
- att få patienten att medverka och fokusera på syftpricken
- vid fastspända kameror: få kameran att följa med huvudrörelsen utan eftersläpning

- att utföra impulsen tillräckligt snabbt **VHIT m*jukvara sållar bort för långsamma < 150gr/s***
- att utföra impulsen i båggångens plan **VHIT mjukvara guidar**
- att få patienten att medverka och fokusera på syftpricken
- vid fastspända kameror: få kameran att följa med huvudrörelsen utan eftersläpning

VHIT laterala båggångarna

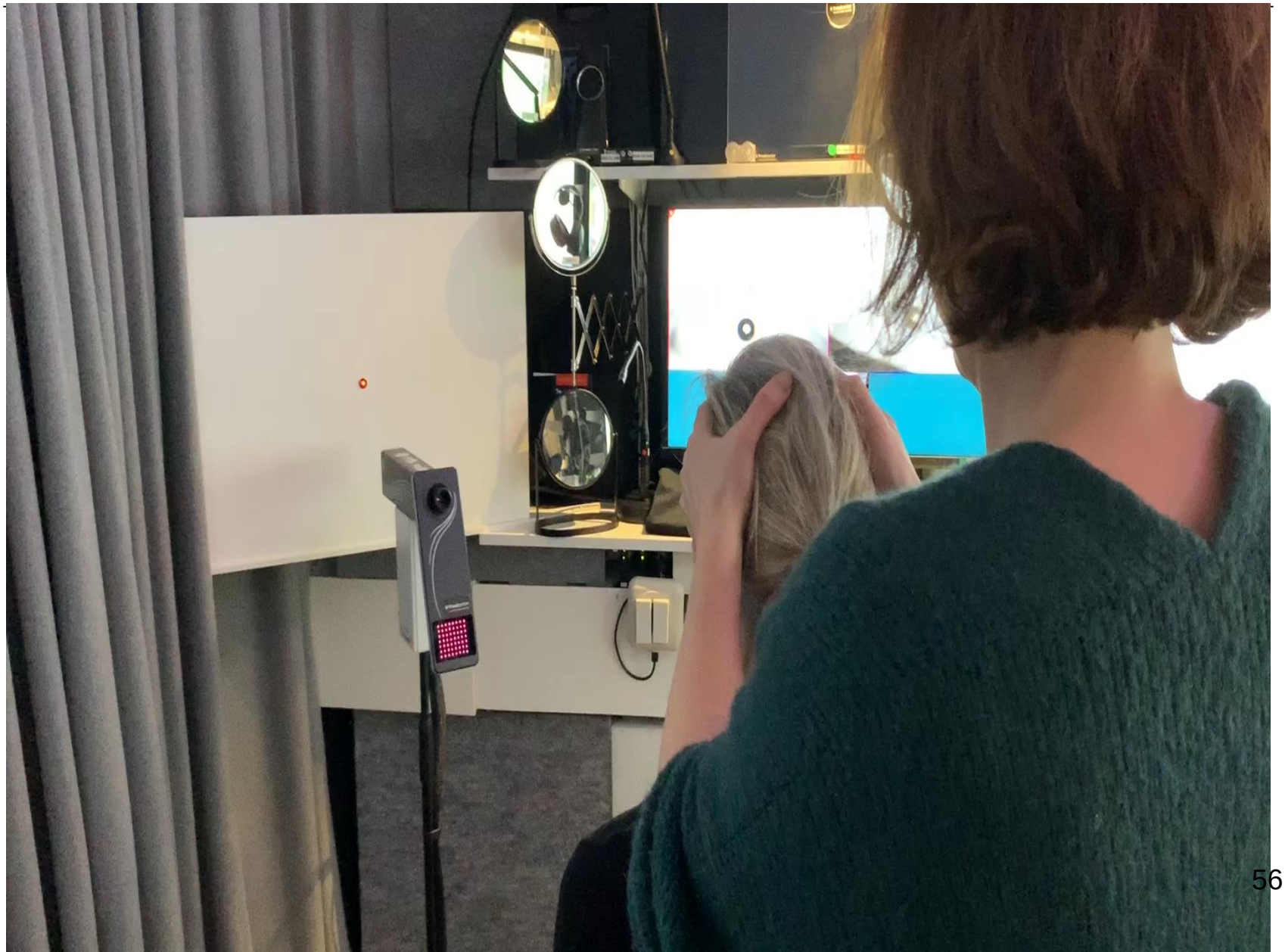

VHIT laterala båggångarna

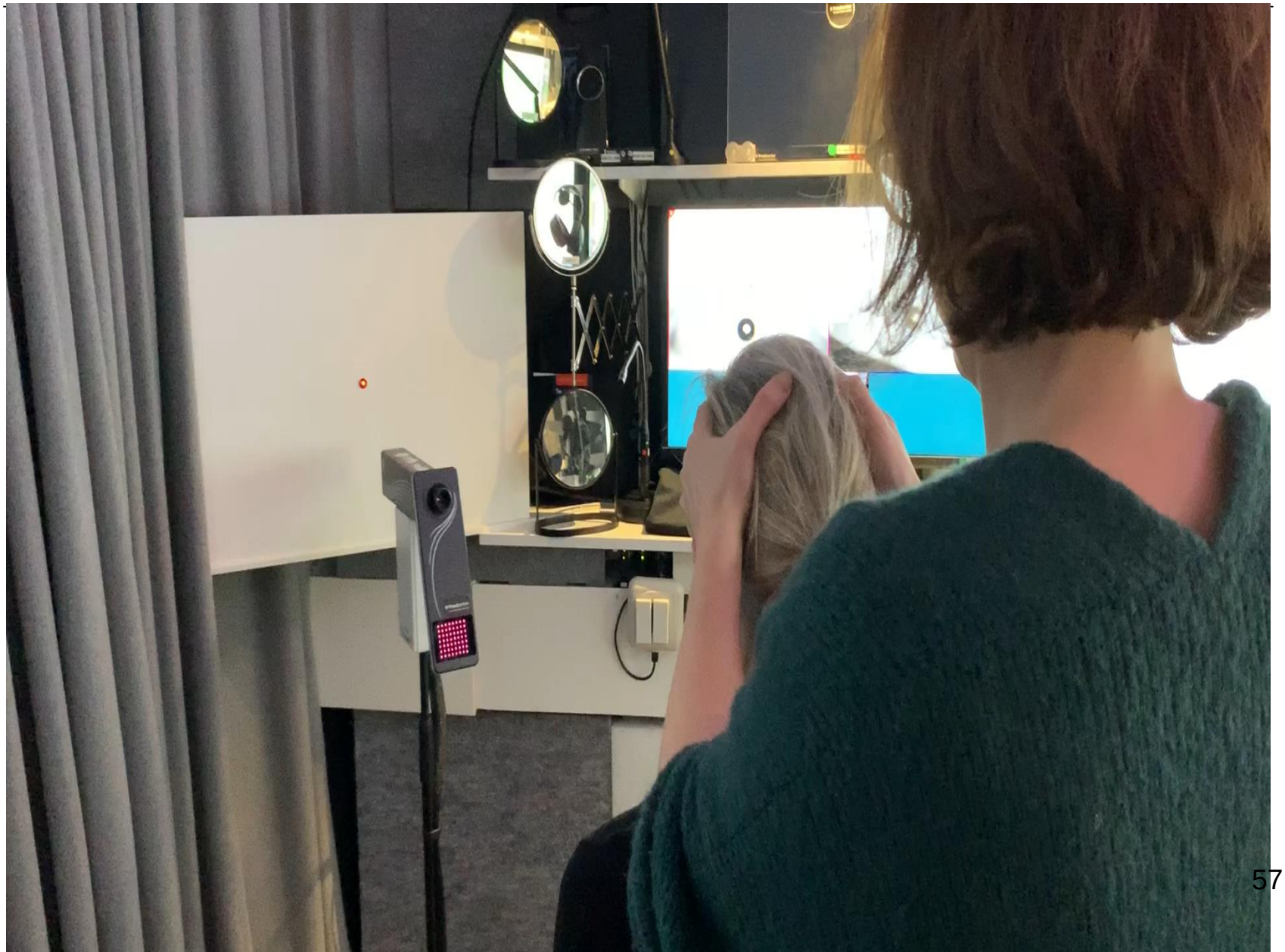

- **Gain över 1,0** Dåligt fastspänd kamera *Dra åt spännremmen*
- **Gain över 1,30** Dålig kalibrering *Kalibrera om*
- **Pseudo saccader** Tveksamma saccader under eller efter huvudrörelsen *Mät om*
- **Uppenbart osammanhängande kurvor** Patienten ouppmärksam eller ser inte *Mät om*
- **Eye tracker lossnar** *Kalibrera om Mät om*
- **Head-overshoot** *Gör om*
- ***Eye-lid push*** (vertikala båggångar) Håll/tejpa ögonlocket Akt. kompensatorisk mjukvara
- ***Patologisk gain men inga covertsaccader*** *ifrågasätt och kasta mätningen*

Avoidable Pitfalls

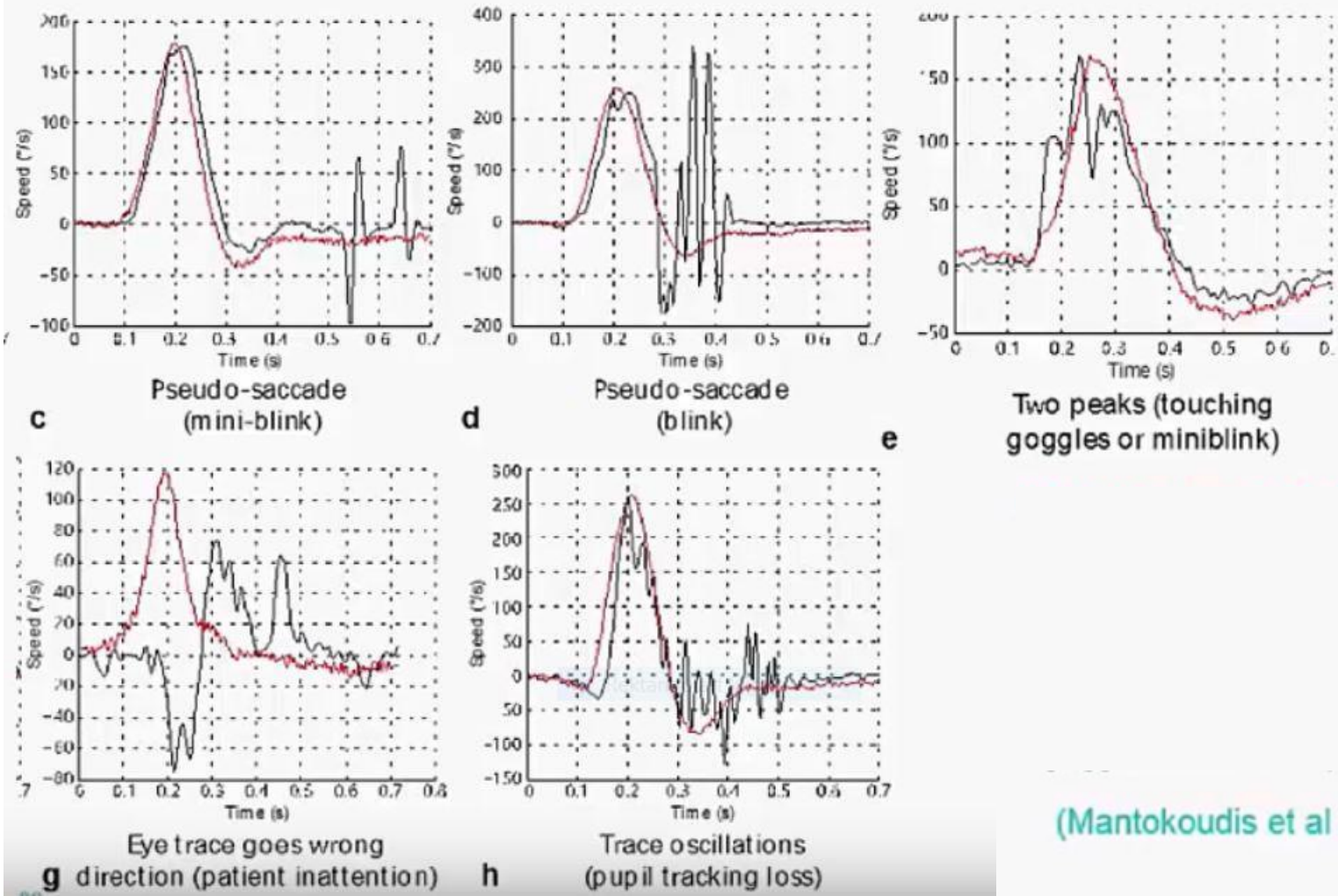

(Mantokoudis et al 2015)

Test av de laterala och vertikala båggångarna

Right anterior-Left posterior
RALP plane

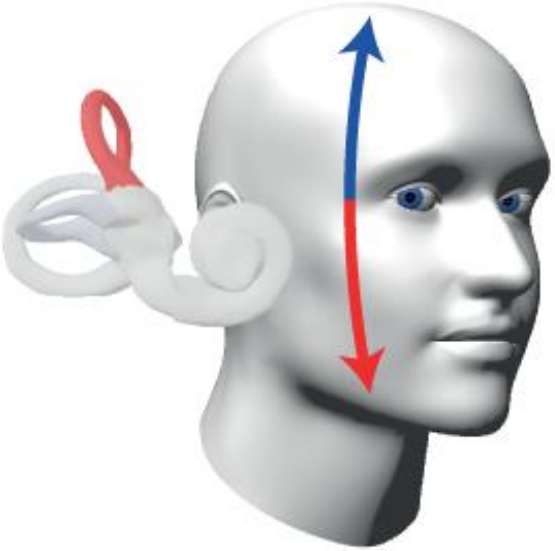

Left anterior-Right posterior
LARP plane

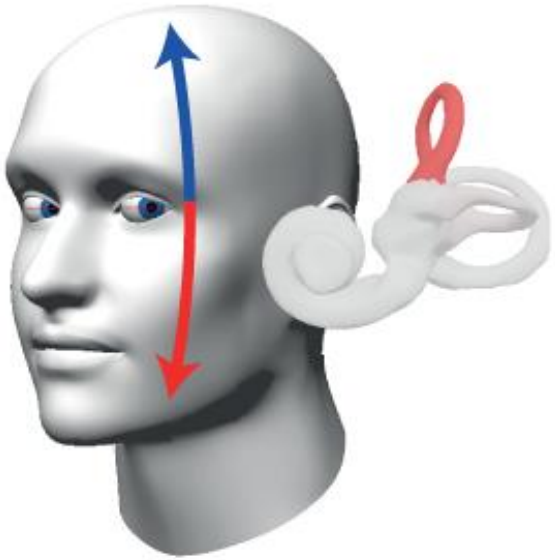

Test av de laterala och vertikala båggångarna

Right anterior-Left posterior
RALP plane

Left anterior-Right posterior
LARP plane

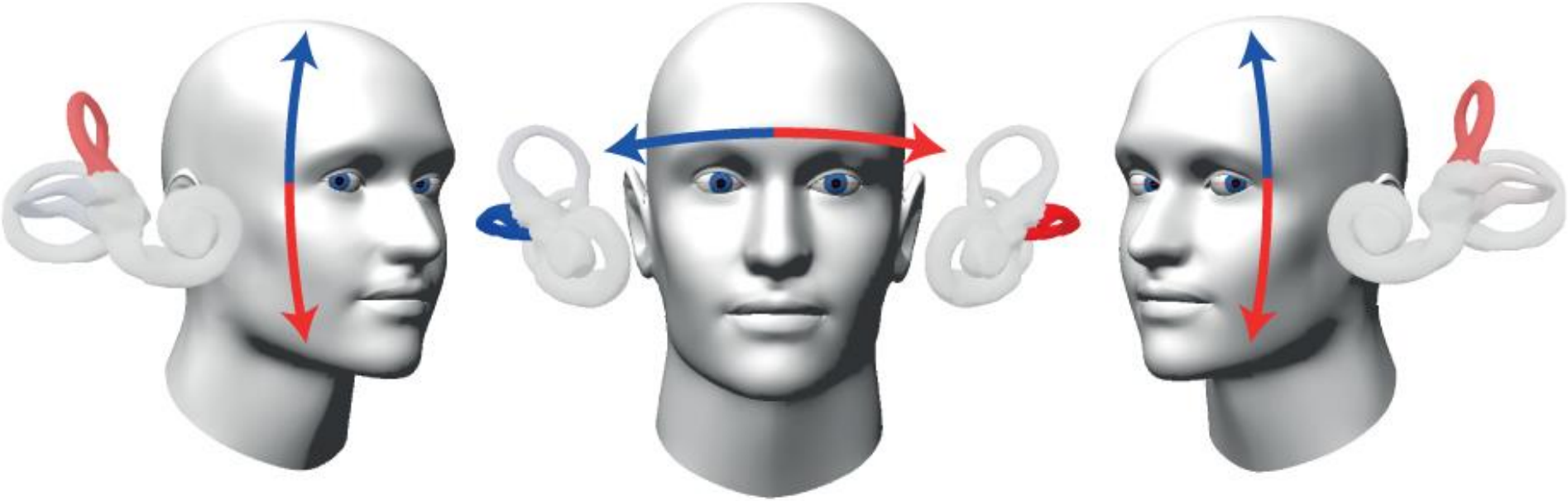

Right lateral–Left lateral
LATERAL plane

- Diff: Akut vestibulär skada - stroke i bakre skallgropen
- Akut vestibulärt bortfall (samtliga båggångar)
- Diff: Akuta och gamla vestibulära båggångsskador
- Uppföljning. Bedömning av central kompensation
- Diagnostik av mekaniska båggångsstörning ”Canalit jam”
- Registrering av balansimpulser av hög frekvens (jfm Kalorisk prov)

- Akut vestibulärt bortfall (samtliga båggångar)

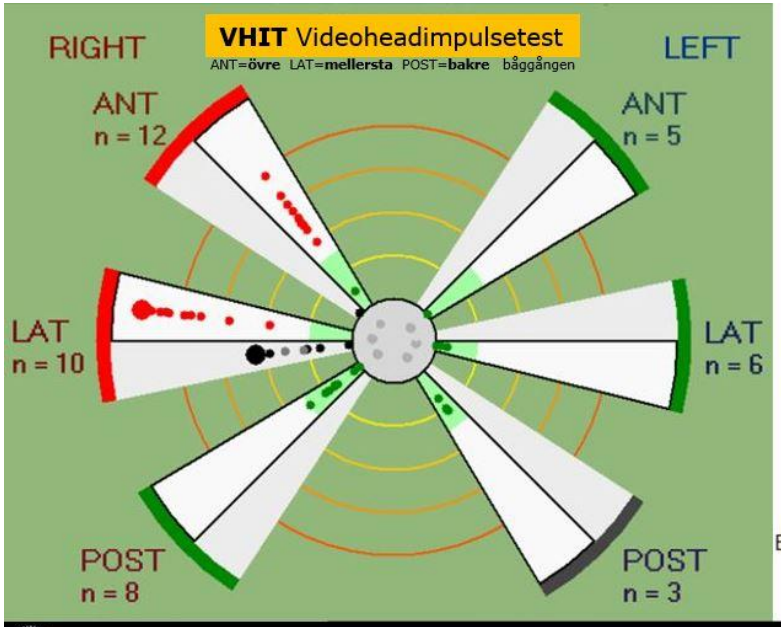

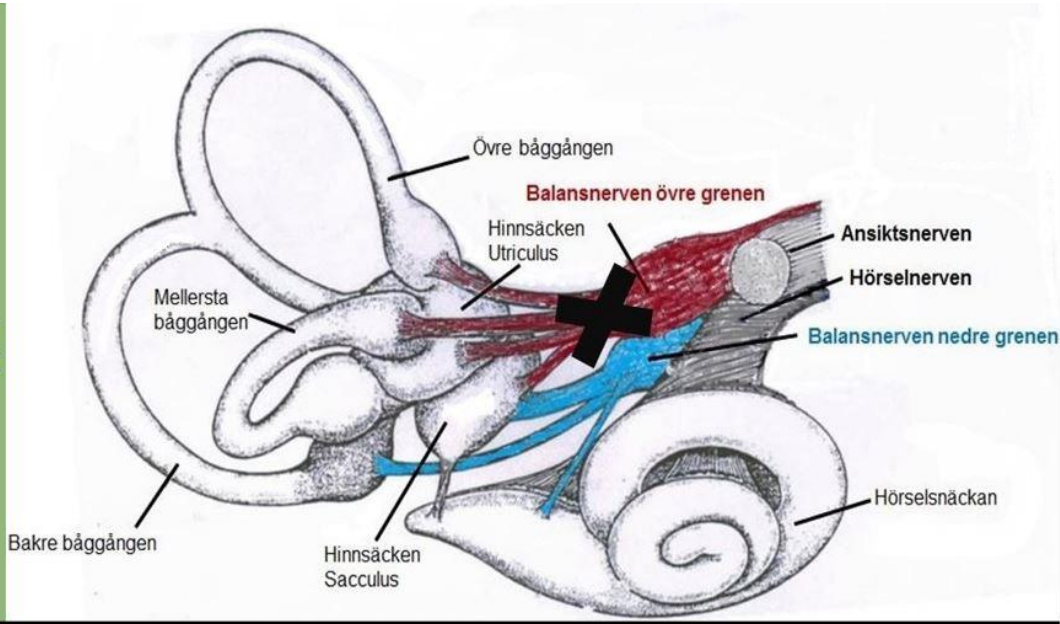

Yrselcenter **Vestibularisneurit typ 1 -** balansnervens övre gren är skadad *"Virus på balansnerven"*

- Akut vestibulärt bortfall (samtliga båggångar)

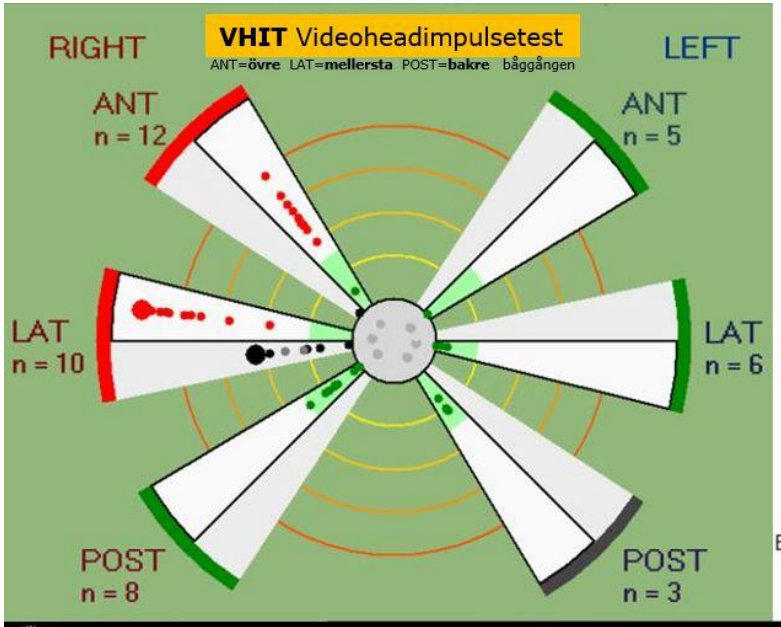

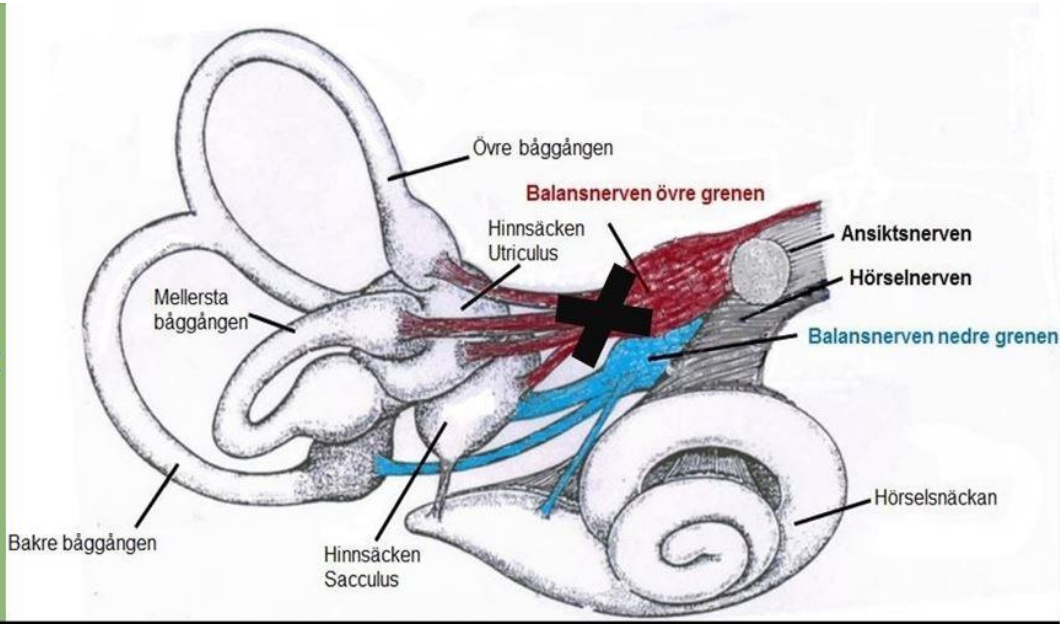

Yrselcenter **Vestibularisneurit typ 1 -** balansnervens övre gren är skadad *"Virus på balansnerven"*

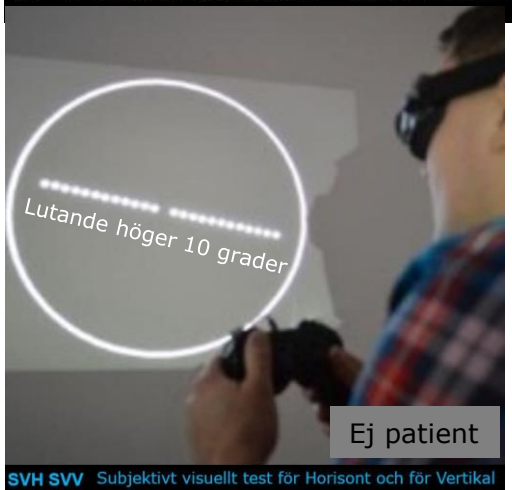

- Akut vestibulärt bortfall (samtliga båggångar)

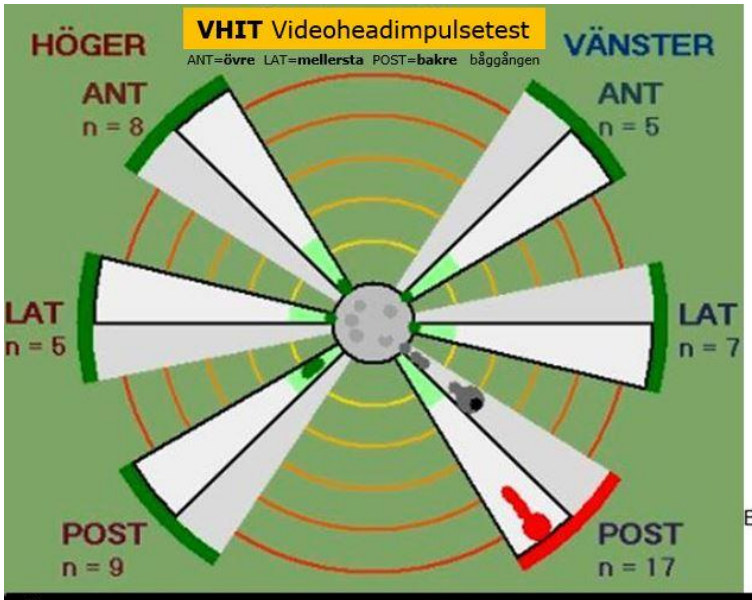

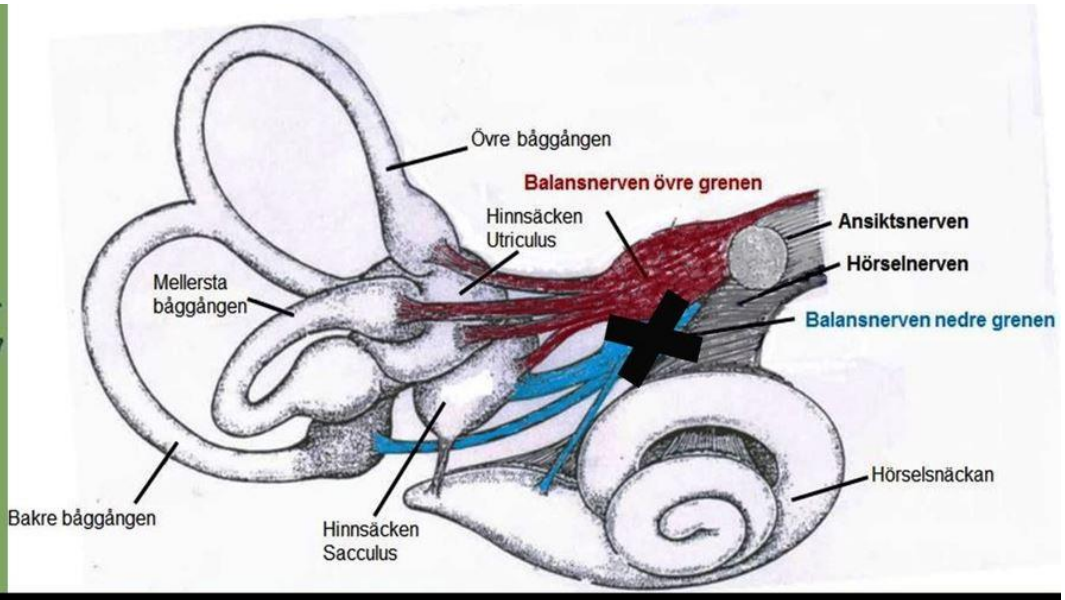

Yrselcenter **Vestibularisneurit typ 2 -** balansnervens nedre gren är skadad *"Virus på balansnerven"*

- Akut vestibulärt bortfall (samtliga båggångar)

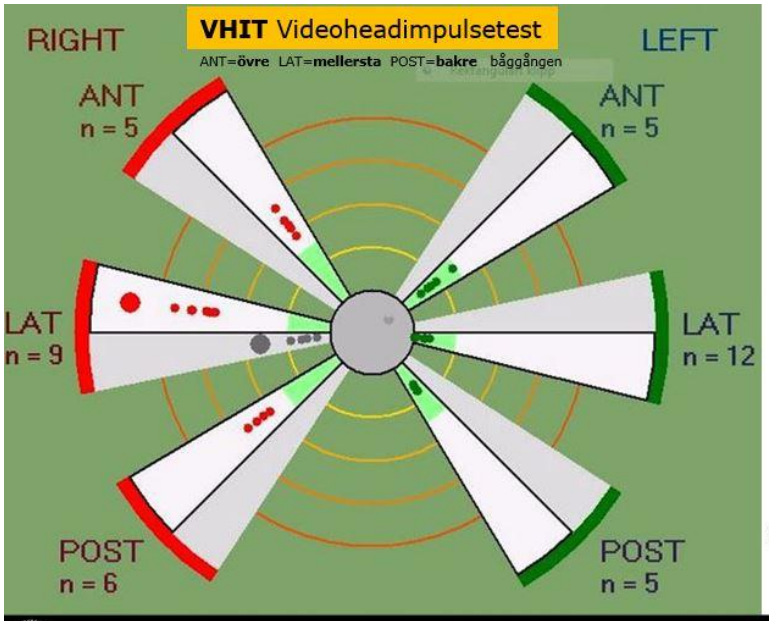

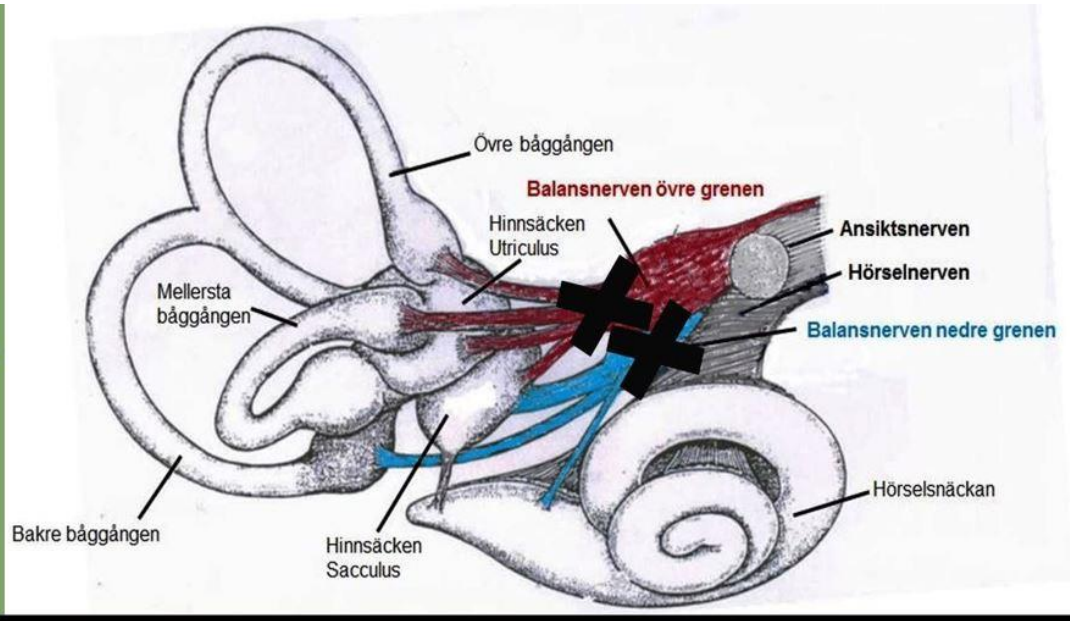

Yrselcenter **Vestibularisneurit typ 3 -** balansnervens bägge grenar är skadade ”Totalt funktionsbortfall”

- Bedömning av central kompensation

a- **tidig**

- Bedömning av central kompensation

a- **tidig**

Höger clamping

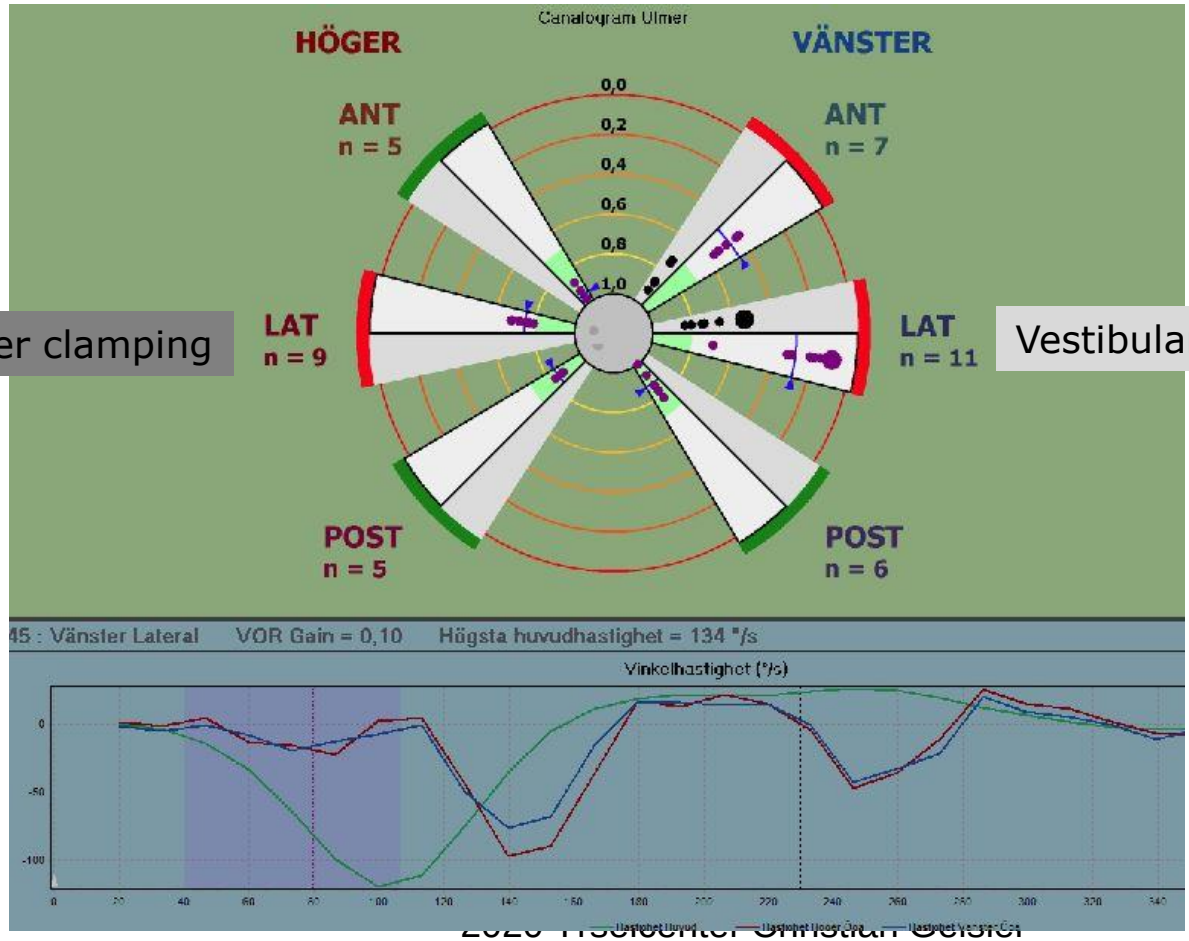

Vestibularisneurit typ 1 vänster

- Bedömning av central kompensation

b- **sen** > dag 7-14

Kvarstående ostadighet - obehag vid huvudrörelser - fokuseringssvårigheter

- Bedömning av central kompensation

b- **sen** > dag 7-14

Kvarstående ostadighet - obehag vid huvudrörelser - fokuseringssvårigheter

Diff: Otillräcklig kompensationsträning?
Centrala skador hindrar fullgod kompensation?
Funktionella symtom?

- Bedömning av central kompensation dag 14

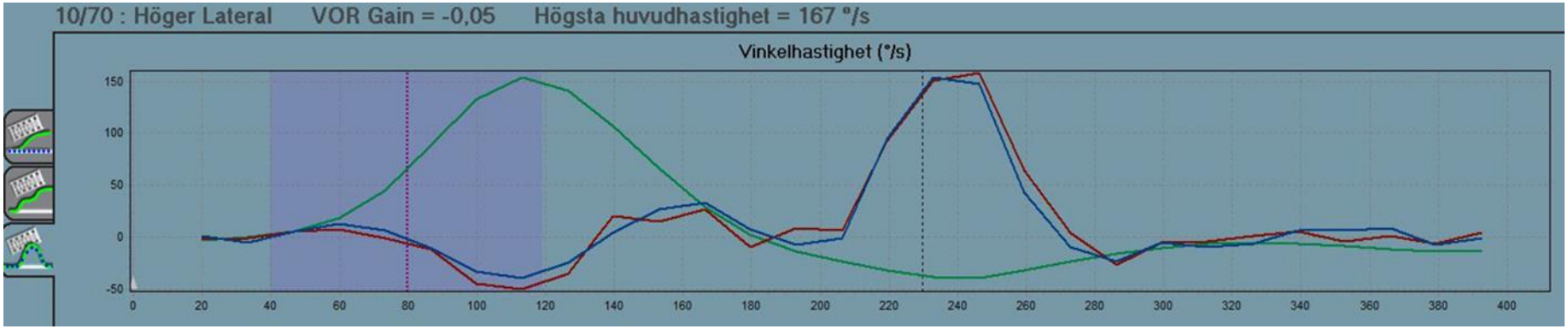

- Bedömning av central kompensation dag 14

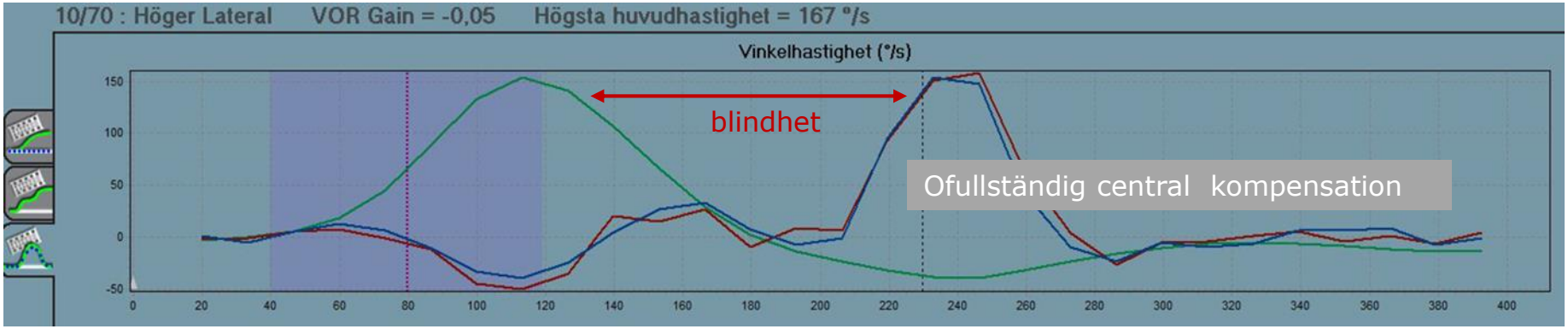

- Bedömning av central kompensation dag 14

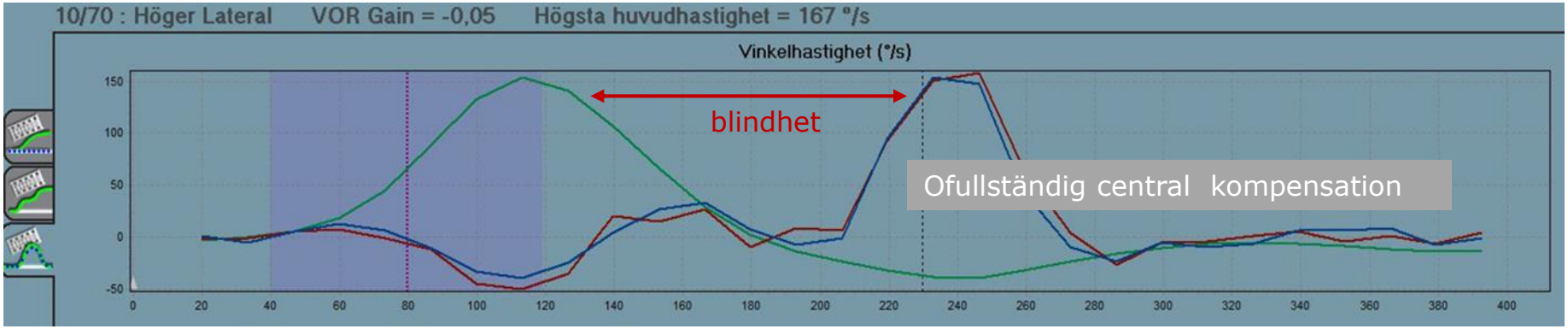

Instruera riktad kompensationsträning för det drabbade båggångsplanet

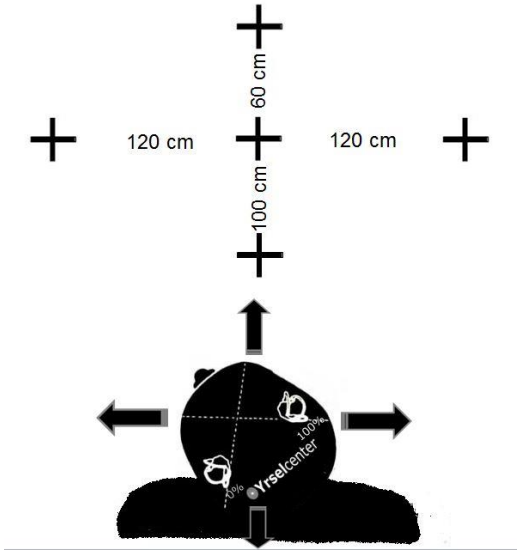

- Bedömning av central kompensation dag 14

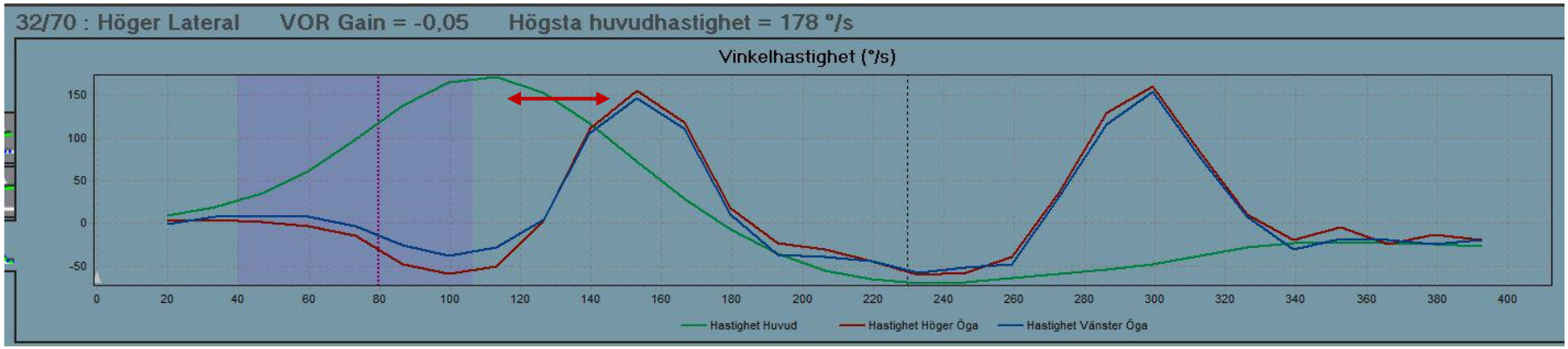

- Bedömning av central kompensation dag 14

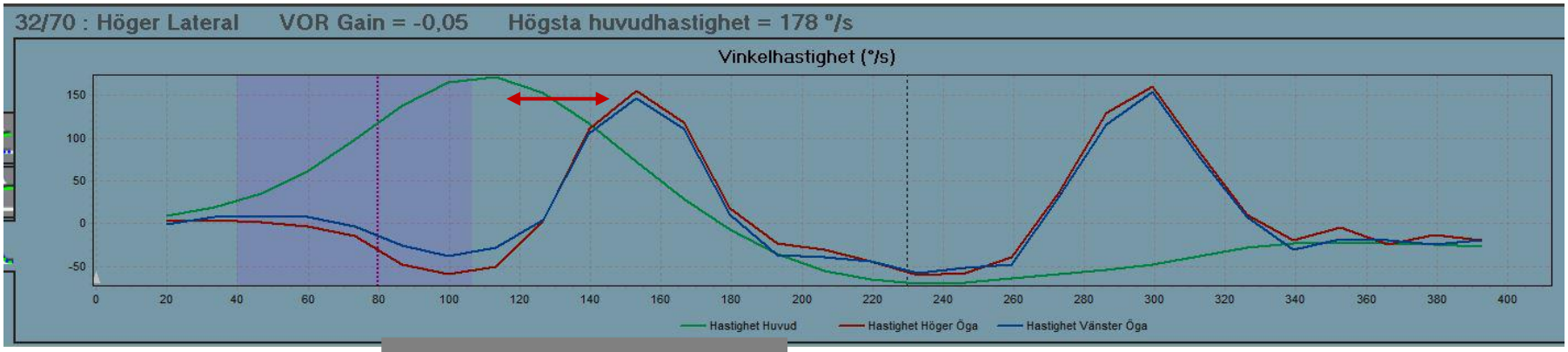

God central kompensation

Sekundära funktionella eller fobiska mekanismer?
Tidvis de-kompensation p g a trötthet och stress?

Annat?
Central omkalibrering till visuell hellre än vestibulär balansorientering

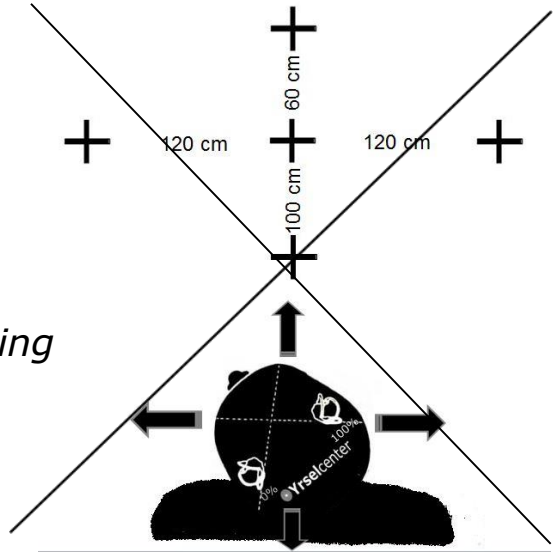

- Bedömning av central kompensation dag 14

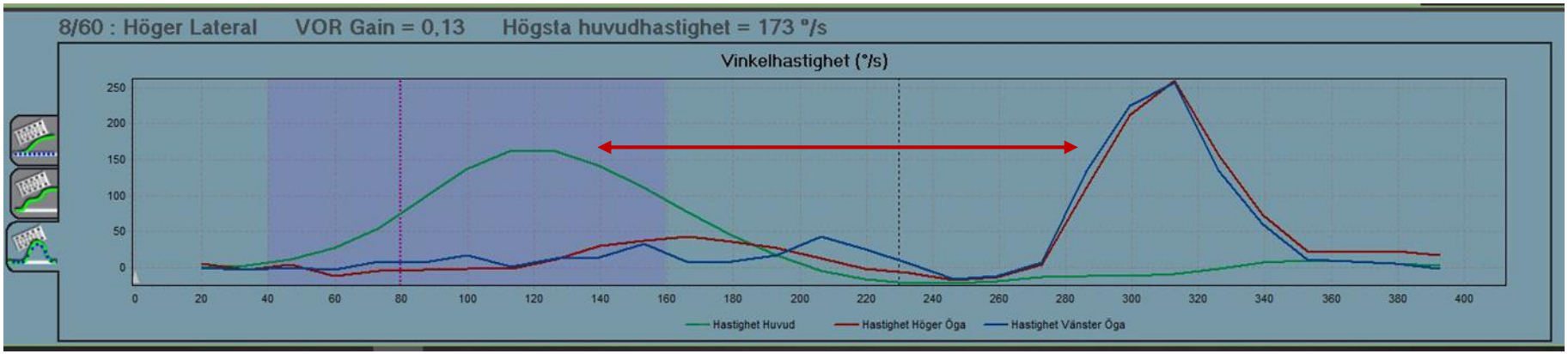

Oförmåga att kompensera p g a hjärnskada

- Tidsdatering av vestibulär skada

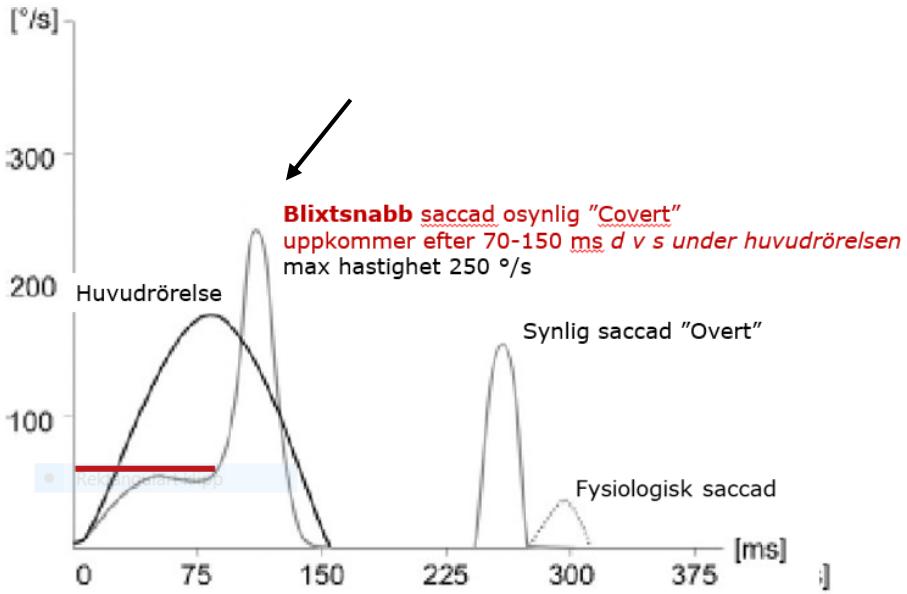

- Tidsdatering av vestibulär skada

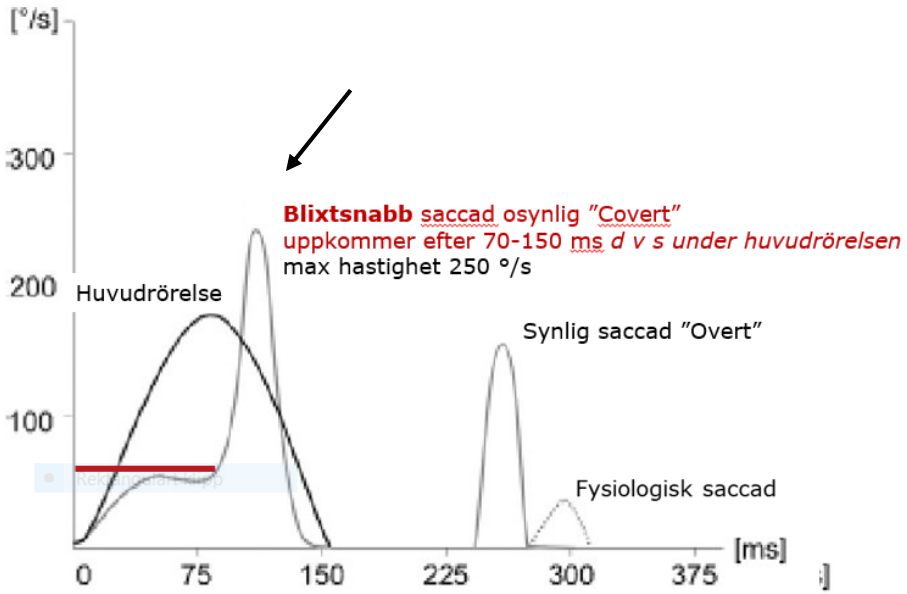

Hur aktiverat är saccadsystemet?

Har hjärnan
1- upptäckt vestibulära skadan?
2- börjat kompensera blickstabiliseringen?
3- med vilken effektivitet?
    när under huvudrörelsen uppkommer saccader?

- Tidsdatering av vestibulär skada

Impulser		VOR		Tidig sackad		
Kanal	n	Medel gain	σ	Förhåll-ande	Medel Latens	Synbar medel Gain
HA	9	-0,01	0,07	22 %	167 ms	0,57
VA	4	0,80	0,11	25 %	185 ms	1,01
HL	11	0,03	0,05	27 %	175 ms	0,33
VL	7	1,03	0,04	0 %		
HP	9	0,87	0,24	11 %	176 ms	1,21
VP	5	0,82	0,10	0 %		

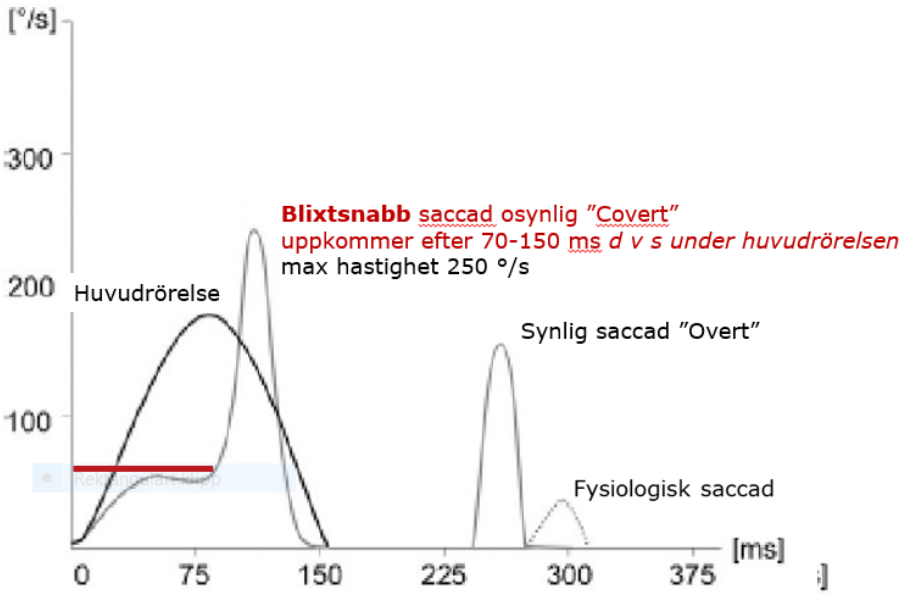

- Tidsdatering av vestibulär skada

Impulser		VOR		Tidig sackad		
Kanal	n	Medel gain	σ	Förhåll-ande	Medel Latens	Synbar medel Gain
HA	9	-0,01	0,07	22 %	167 ms	0,57
VA	4	0,80	0,11	25 %	185 ms	1,01
HL	11	0,03	0,05	27 %	175 ms	0,33
VL	7	1,03	0,04	0 %		
HP	9	0,87	0,24	11 %	176 ms	1,21
VP	5	0,82	0,10	0 %		

Akut skada vänster
– ofullständigt kompenserad
låg andel tidiga Covert saccader

- Tidsdatering av vestibulär skada

Impulser		VOR		Tidig sackad		
Kanal	n	Medel gain	σ	Förhåll-ande	Medel Latens	Synbar medel Gain
HA	9	-0,01	0,07	22 %	167 ms	0,57
VA	4	0,80	0,11	25 %	185 ms	1,01
HL	11	0,03	0,05	27 %	175 ms	0,33
VL	7	1,03	0,04	0 %		
HP	9	0,87	0,24	11 %	176 ms	1,21
VP	5	0,82	0,10	0 %		

Akut skada vänster
– ofullständigt kompenserad
låg andel tidiga Covert saccader

Impulses		VOR		Early saccades		
Canal	n	Mean gain	σ	Ratio	Mean apparent gain	Mean latency
RA	4	0,80	0,07	0 %		
LA	5	0,92	0,10	0 %		
RL	14	0,27	0,07	100 %	0,79	139 ms
LL	10	1,06	0,06	0 %		
RP	6	0,78	0,02	0 %		
LP	8	0,87	0,03	0 %		

Gammal skada höger
– helt kompenserad
100% tidiga Covert saccader

- Diagnostik av mekaniska båggångsstörning ”Canalit jam”

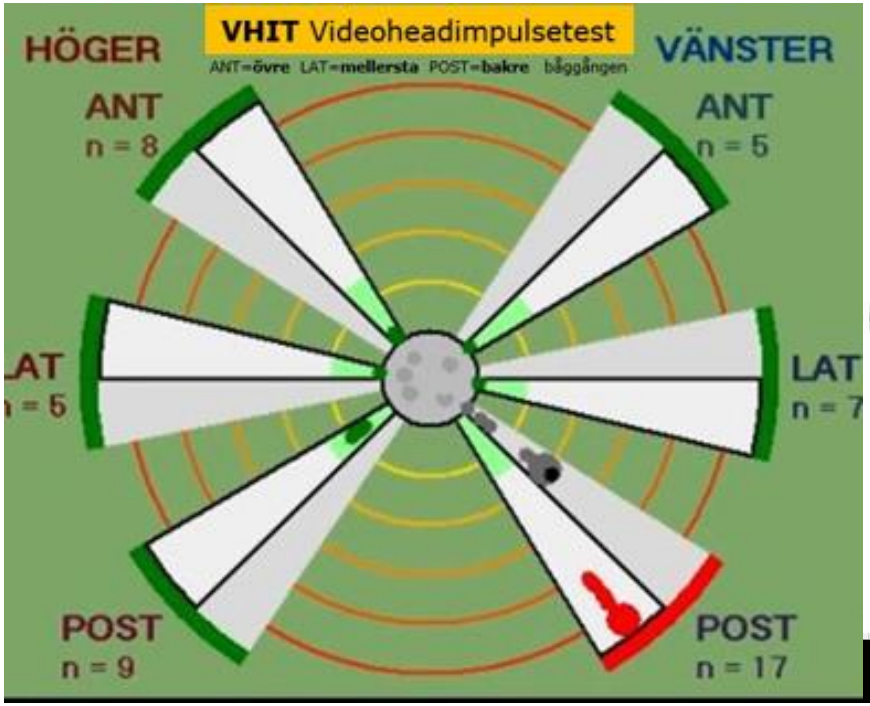

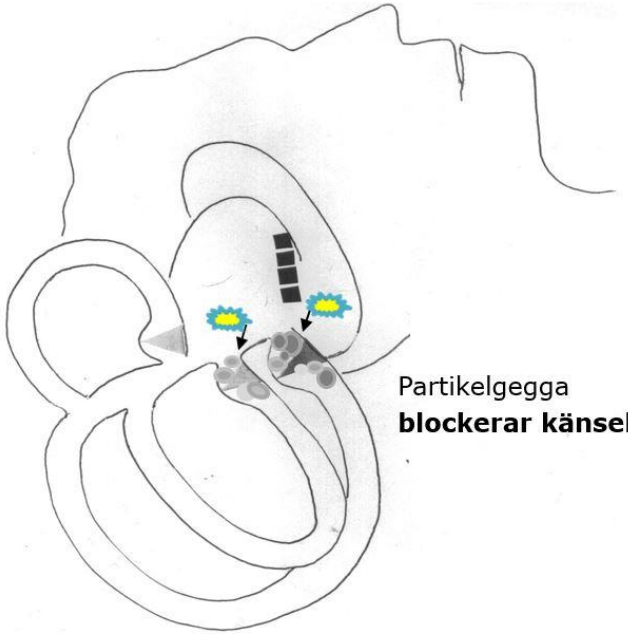

Yrselcenter Godartad lägesyrsel p g a *Kristallmarmelad*

- Diagnostik av mekaniska båggångsstörning ”Canalit jam”

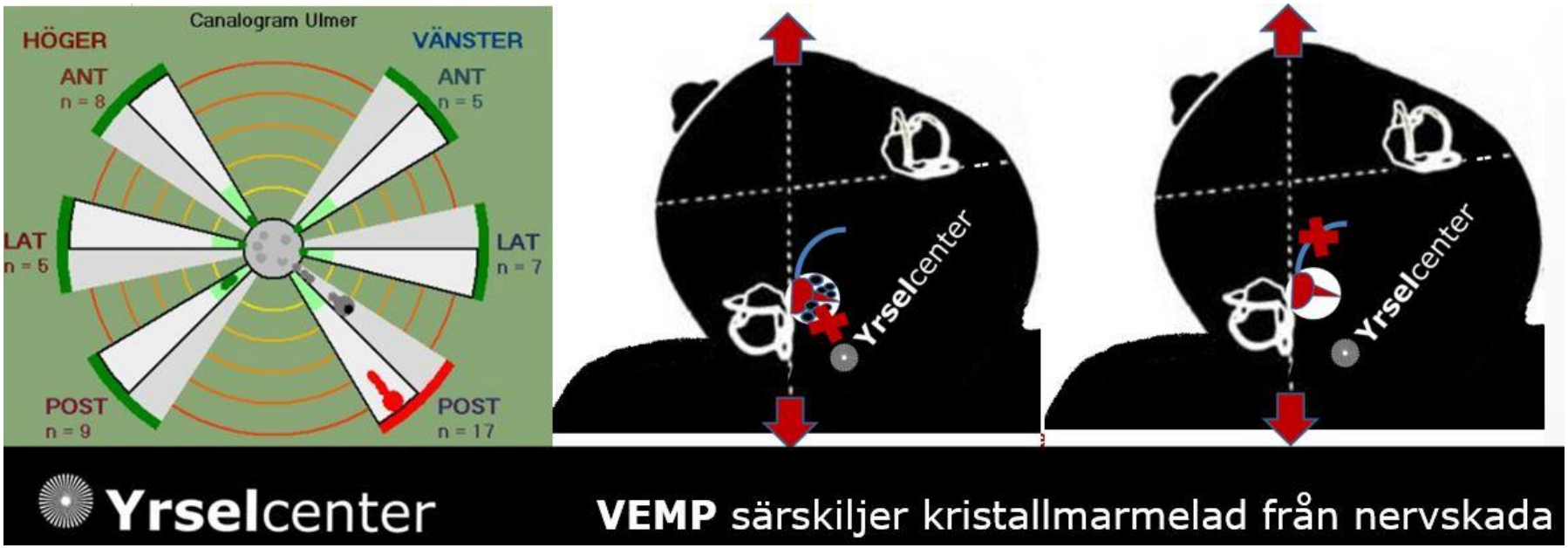

- Diagnostik av mekaniska båggångsstörning ”Canalit jam”

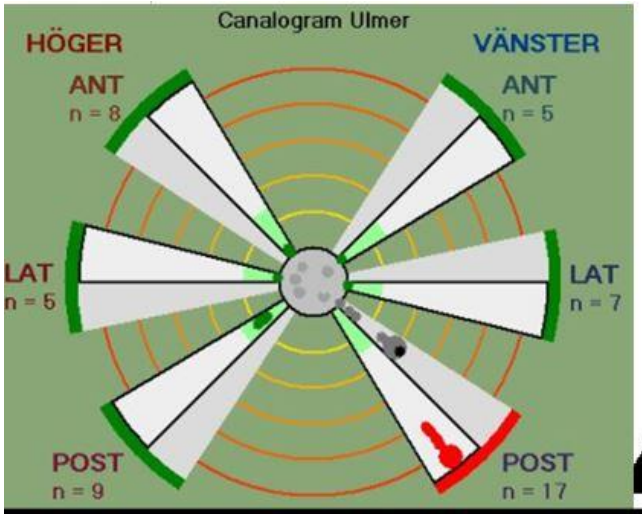

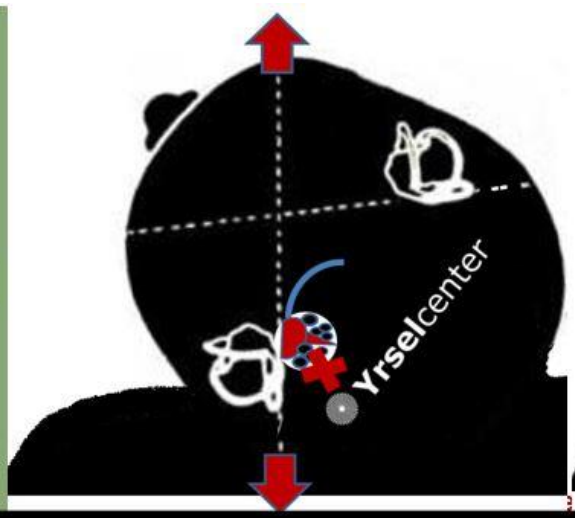

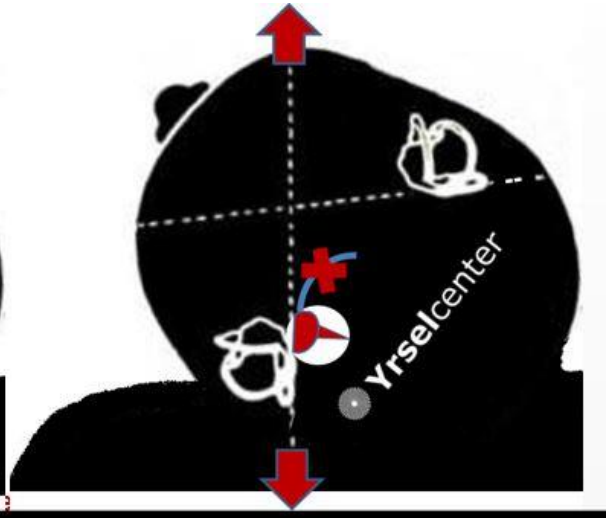

Yrselcenter **VEMP** särskiljer kristallmarmelad från nervskada

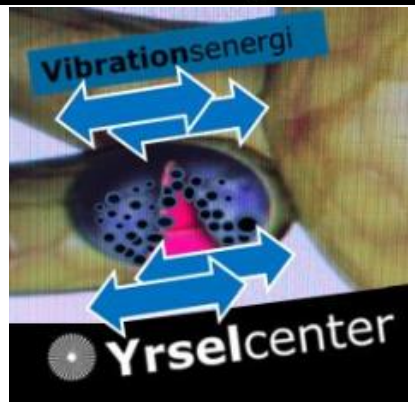

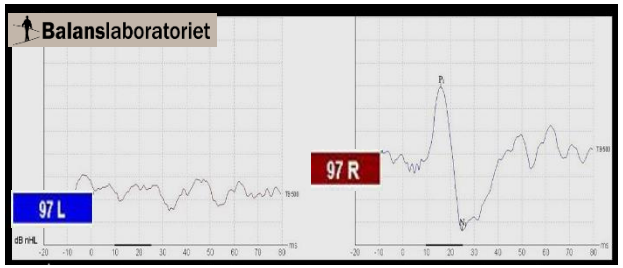

- Diagnostik av balansfrekvenser av hög frekvens

- Diagnostik av balansfrekvenser av hög frekvens

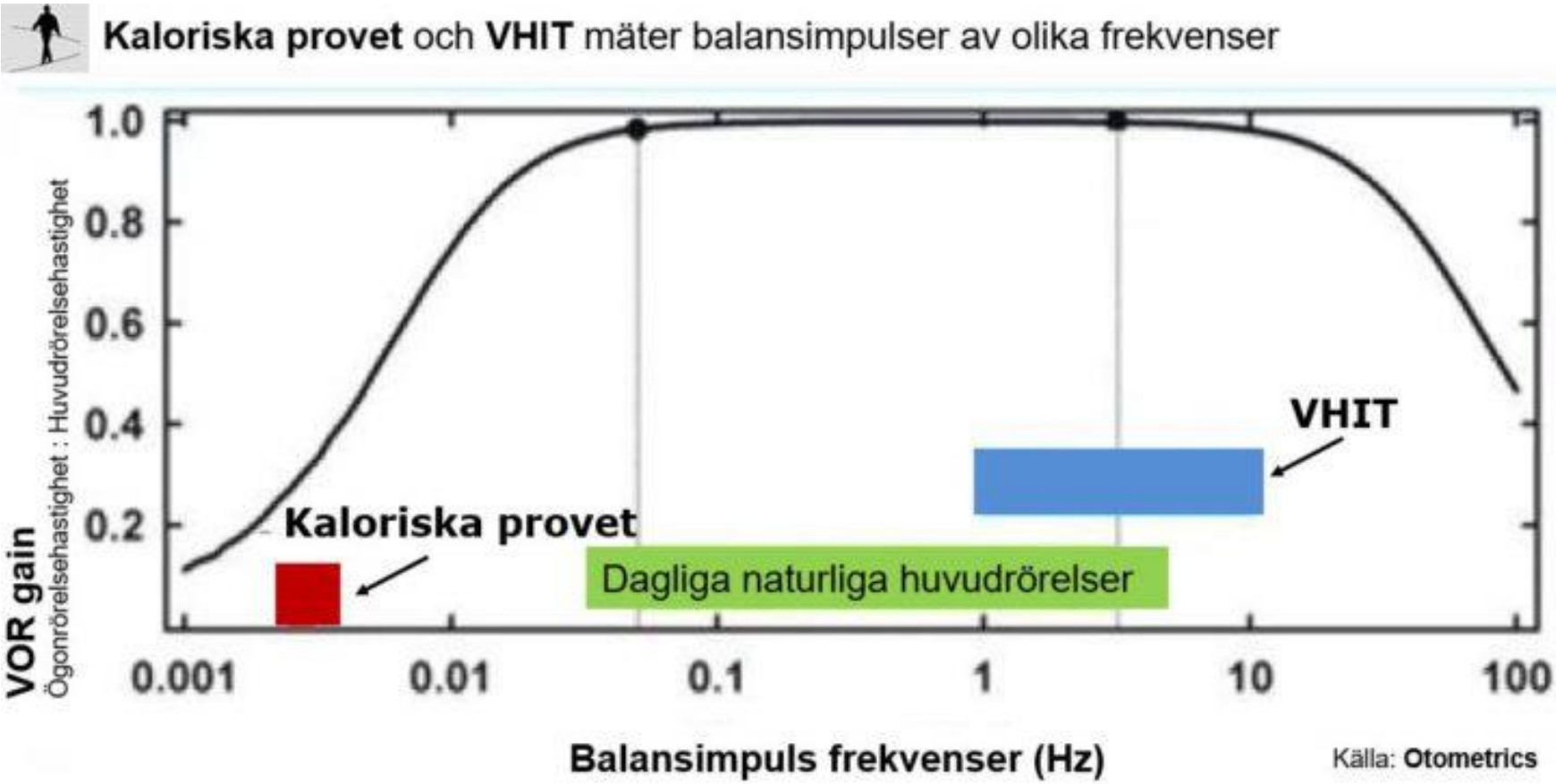

- 3-4 stora producenter
- Likheter – skillnader

VHIT olika fabrikat

Fristående kamera eller fastspänd

VHIT olika fabrikat

Presentation av huvud- och ögonrörelser, gain och sacacder

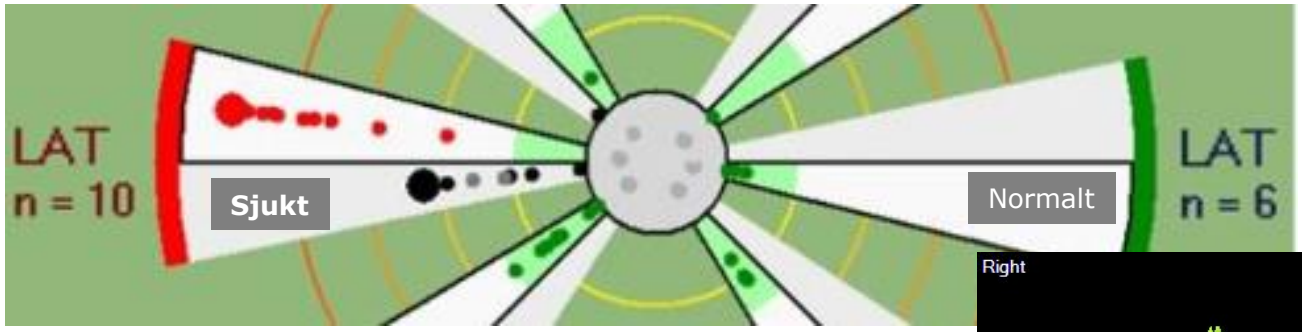

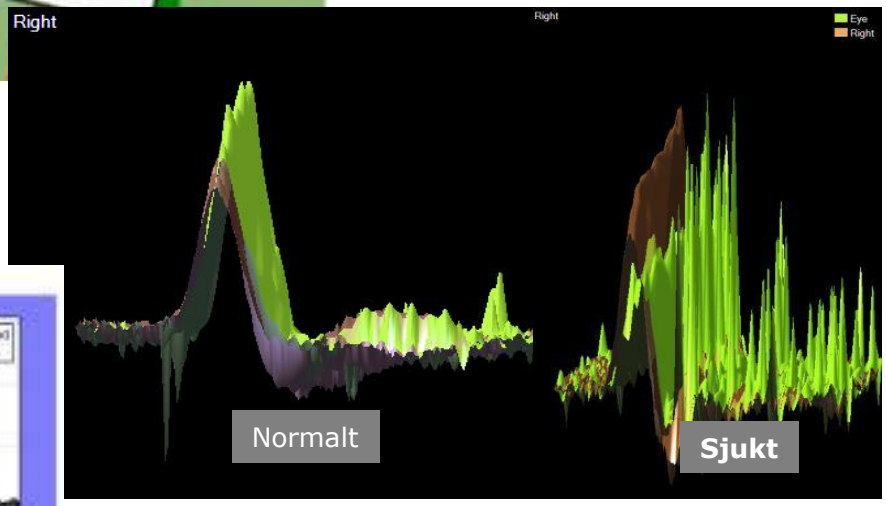

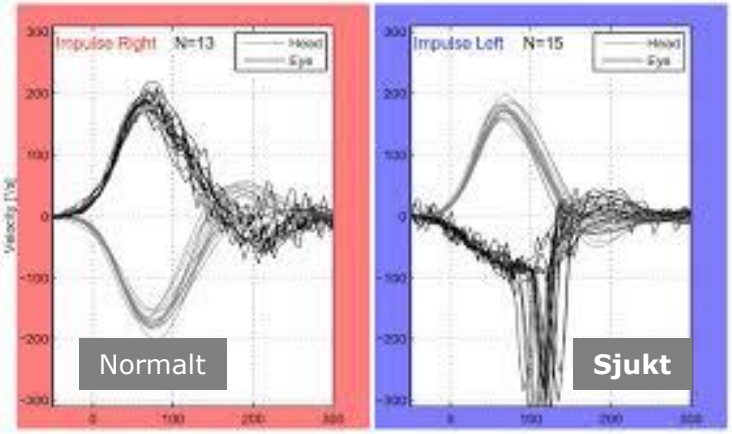

Presentation av huvud- och ögonrörelser, gain och sacacder

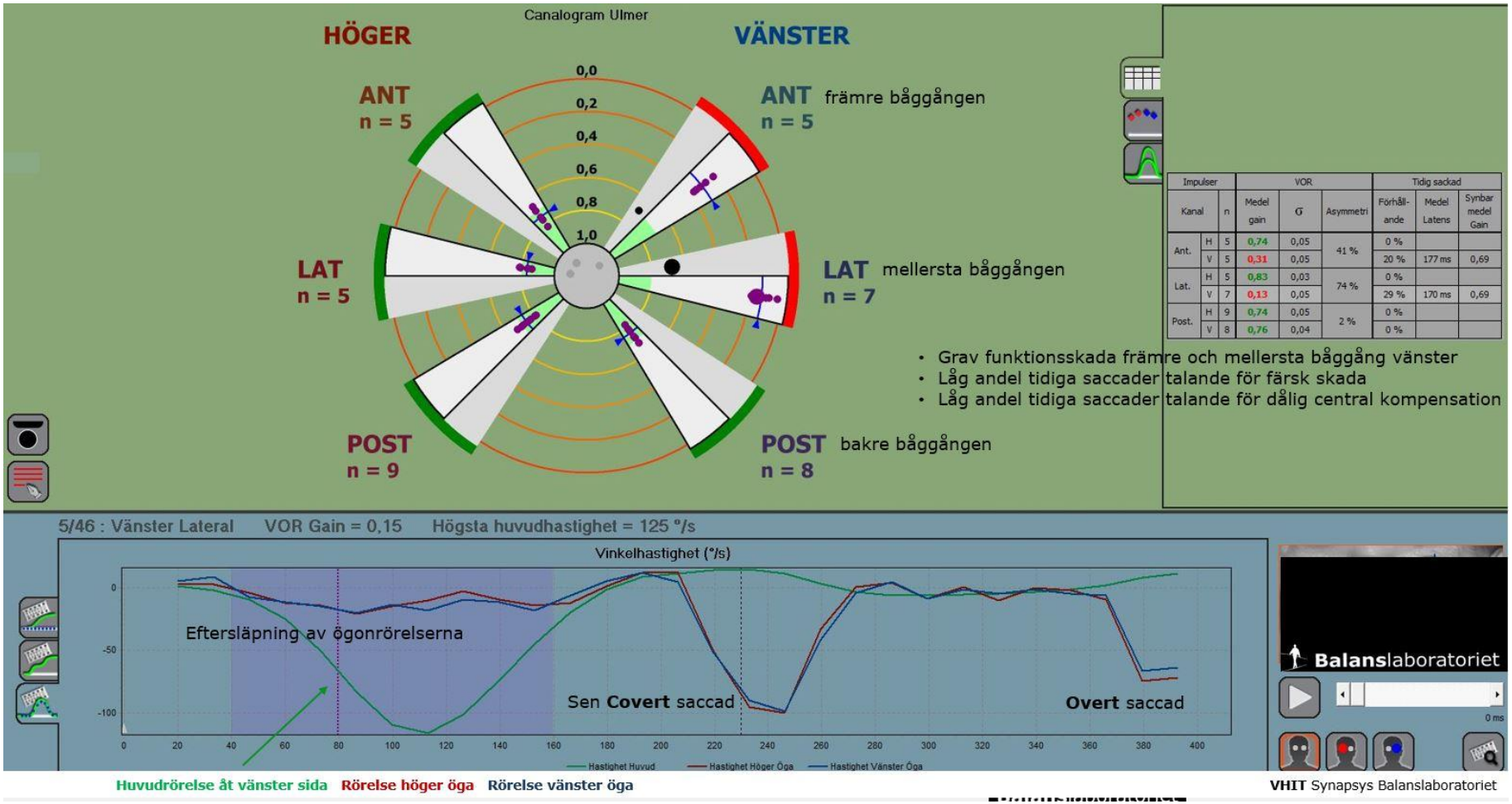

Impulser			VOR			Tidig sackad		
Kanal		n	Medel gain	σ	Asymmetri	Förhållande	Medel Latens	Synbar medel Gain
Ant.	H	5	0,74	0,05	41 %	0 %		
	V	5	0,31	0,05		20 %	177 ms	0,69
Lat.	H	5	0,83	0,03	74 %	0 %		
	V	7	0,13	0,05		29 %	170 ms	0,69
Post.	H	9	0,74	0,05	2 %	0 %		
	V	8	0,76	0,04		0 %		

Presentation av huvud- och ögonrörelser, gain och sacacder

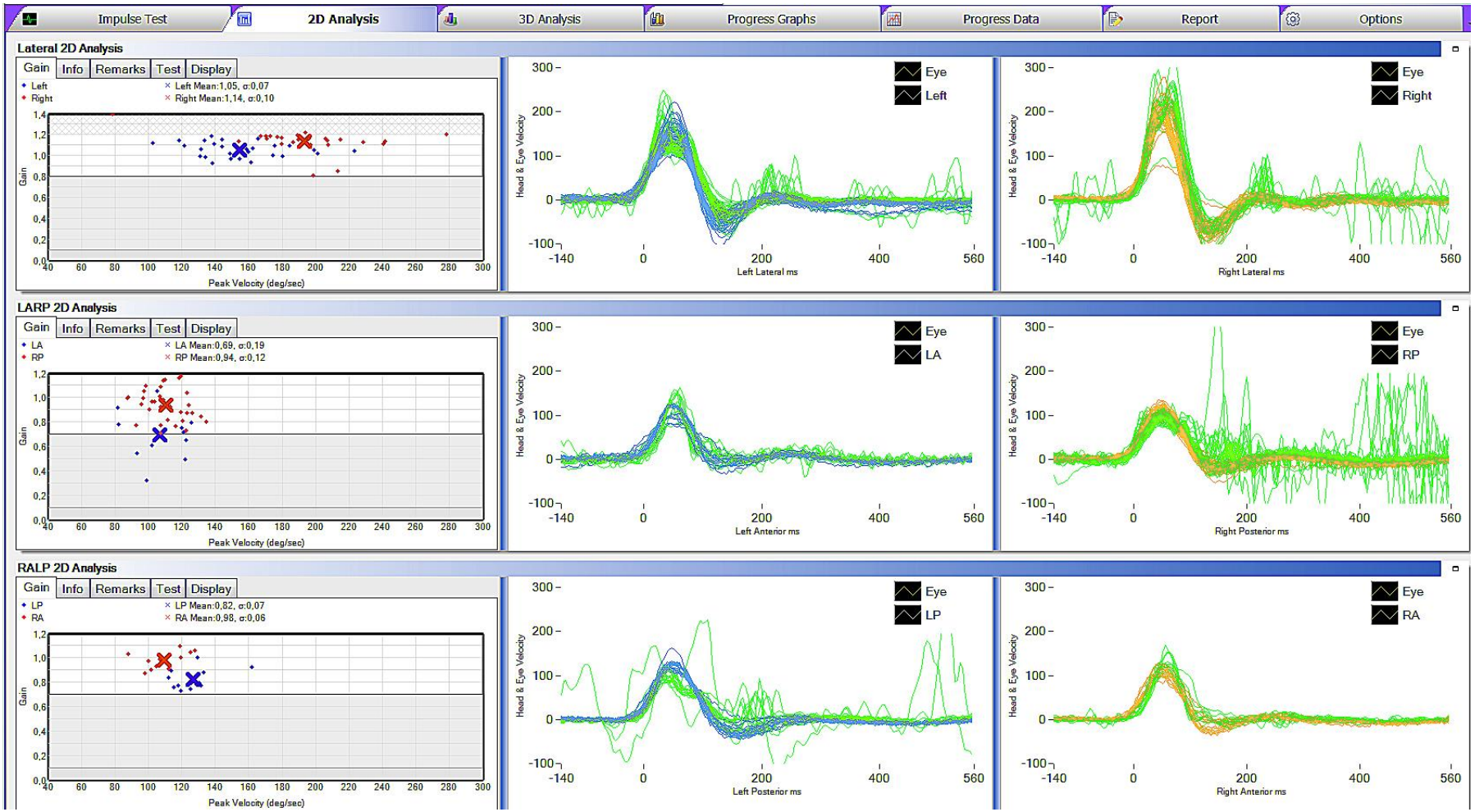

Presentation av huvud- och ögonrörelser, gain och sacacder

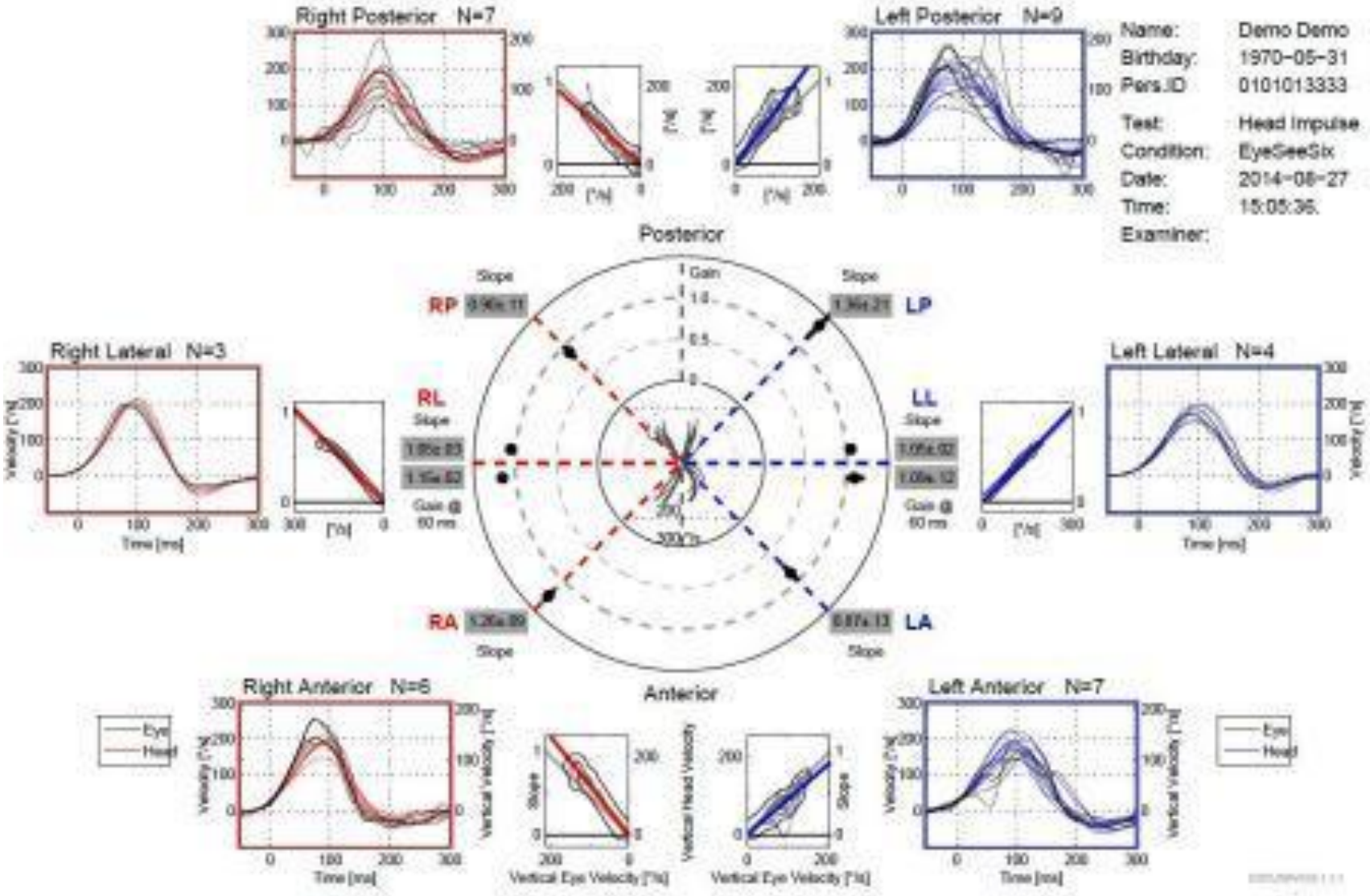

Hur impulserna ska utföras

σ

Låg spridning impulsfrekvenser

Hög spridning i olika frekvenser

VHIT olika fabrikat

Olika feed back system

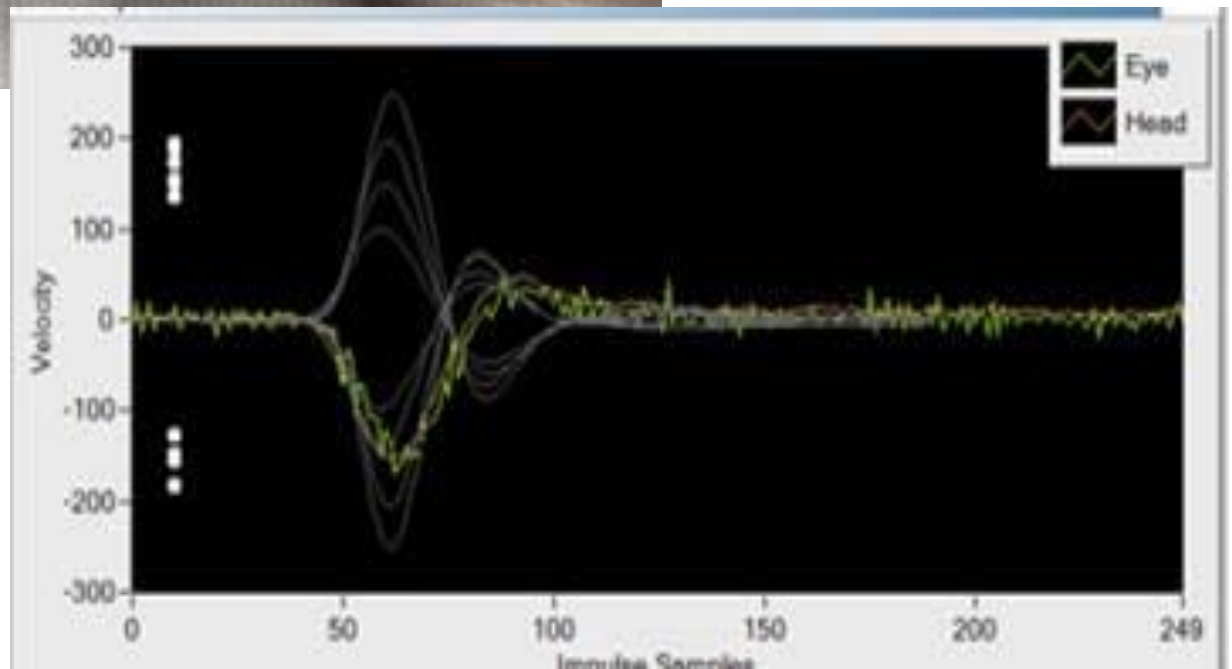

VHIT olika fabrikat

- 3-4 stora producenter
- Likheter – skillnader

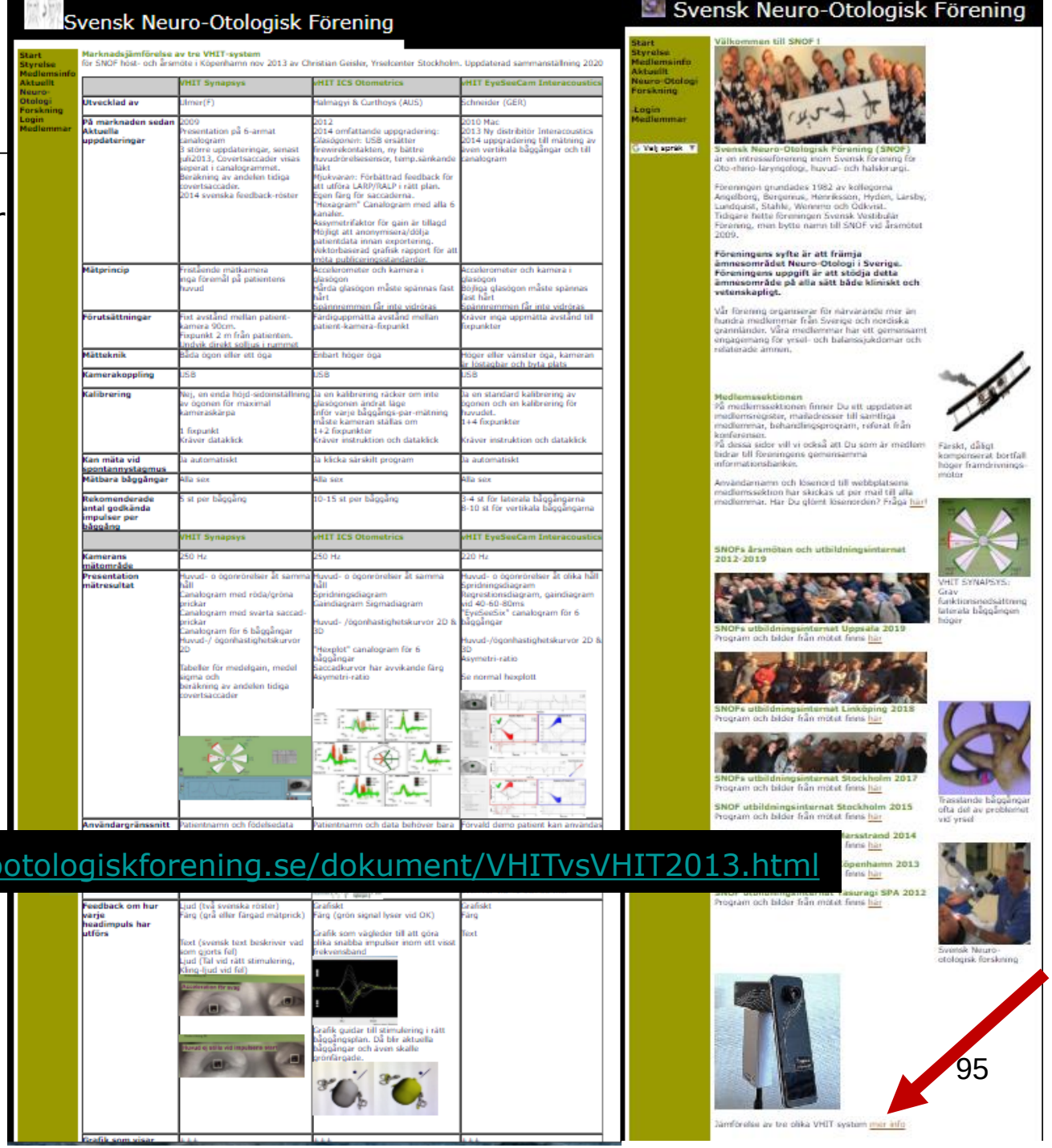

http://www.svenskneurootologiskforening.se/dokument/VHITvsVHIT2013.html

Christian Geisler
MBA Healthcare HHS
Läk spec. Hörsel- och balansubbningar
Läk spec. ÖNH sjukdomar

r

Hälsoekonomisk studie av yrsel- och balanssjukvården i Stockholm

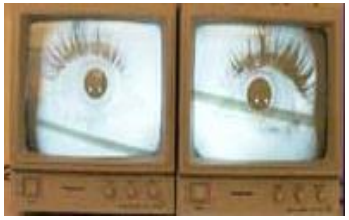

En retrospektiv analys av patienter med en vanlig yrselsjukdom

Handelshögskolan MBA-H november 2004

Christian Geisler, leg läkare spec Audiologi och spec ÖNH Handledare: Niklas Zethraeus, hälsoekonom